

Pedagógiai Program

Ferencvárosi Liliom Óvoda

Készítette: Ferencvárosi Liliom Óvoda Nevelőtestülete

Budapest: 2019.

1094 Budapest, Liliom u. 15.

„Hogy életünk során hová jutunk, mivé válunk, ennek egyik fő motívuma honnan indultunk, kik voltak körülöttünk, mit mutattak meg nekünk a világból. „

Tartalom

1. A mi óvodánk Gyermekkép-Óvodakép.....	4
1.1 Gondolatok pedagógiai szemléletünkről, amelyet érvényesíteni szeretnénk:	5
1.2. Nevelésünk alapelvei:.....	5
1.2.1. Integrált nevelésünk alapelvei	7
1.3. Nevelési céljaink:.....	7
1.3.1 Integrált nevelési céljaink:.....	8
1.4. Nevelésünk rendszere:	8
2. Az óvodánk szerkezetének bemutatása	10
2.1. Óvodánk jellemző adatai	10
2.2. Óvodánk személyi feltételei	11
2.3. Óvodánk tárgyi - dologi feltételei.....	12
3. Óvodánk érték- és célrendszere.....	13
3.1. Az egészséges életmód alakítása.....	13
3.1.1. Gondozás	14
3.1.2. Pihenés	15
3.1.3. Mozgás	15
3.1.4. Egészséges táplálkozás	15
3.1.5. Öltözködés.....	16
3.2. Érzelmi az erkölcsi és közösségi nevelés	16
3.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés:	18
4. Tevékenységformák.....	20
4.1. JÁTÉK.....	20
4.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	23
4.3. A külső világ tevékeny megismerése, matematika tartalmú tapasztalatok nyújtásával.....	24
4.4. Művészeti nevelés:	30
4.4.1. Verselés, mesélés	30
4.4.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	32
4.4.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	36
4.5. Mozgás	38
4.6. Munka jellegű tevékenységek	52
5. Gyermekvédelmi feladataink	53
6. A szülő, a gyermek, az óvodapedagógus együttműködési.....	56
formái, fejlesztésének lehetőségei.....	56
7. Az óvoda kapcsolatrendszere:	57
8. A pedagógiai program hatályossági, törvényességi és legitimitási záradéka.....	58

1. A mi óvodánk Gyermekkép-Óvodakép

A Ferencvárosi Liliom Óvoda a Belső Ferencvárosban, a megújuló városrészben helyezkedik el. Hat jól felszerelt csoportban tudják fogadni a vegyes életkorú kisgyermeket. Az intézmény rendelkezik tornateremmel, tanmedencével és egy nagy zsbongóval. Ezek a helyiségek a mozgásfejlesztés terei.

Az intézmény szellemiségére jellemző a gyermekközpontúság, a szakmaiság, az innováció a tisztelet – szeretet elfogadás és a tolerancia.

Az intézmény kiemelt célja a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása, az egyenlő hozzáférés biztosítása, a gyermekről - mint fejlődő személyiségről - való gondoskodás.

Harmonikus, kiegyensúlyozott, toleráns, egymást megértő és segítő, alkalmazkodó, a szépséget felismerő, a tudást megbecsülő, a természetet szerető, ápoló és védő, általános emberi és saját specifikus értékekkel bíró, önálló gondolkodásra, döntésre, cselekvésre képes, művelt és boldog gyermekek nevelése.

Szívesen járjanak hozzánk és jól érezzék magukat az óvodánkban.

A családi nevelést kiegészítve, a különböző szociális háttérrel érkező óvodáskorú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének, személyiségük kibontakozásának elősegítése az életkori, egyéni sajátosságaik, és az egyenlő hozzáférés figyelembevételével.

A gyermekek egyéni fejlettségéhez, igényeihez, szükségleteikhez, éréstempójukhoz igazodó, gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, differenciált személyiségfejlesztés. Hátránykompenzálás és tehetséggondozás, a tanuláshoz szükséges képességek és részkapességek megalapozása játékban és szervezett tevékenységekbe ágyazottan.

Olyan értékek közvetítését vállalja, mint a szeretet, összetartozás, elfogadás, tisztelet, egymásra figyelés, bizalom. Gyermekek közötti kapcsolatok ápolása, erősítése. Egészséges életmód. Anyanyelvi kultúra, viselkedés kultúra. Tudás. Önfegyelem és felelősség tudat. Rendszeret, esztétikai érzék. Természetvédelem-környezettudatosság. Kulturális értékek, hagyományok.

Törekszik az integrált nevelési elv érvényesítésére, a sajátos nevelési igényű gyermekek együtt nevelésére az egészségesen fejlődő gyermekekkel együtt.

Az intézmény ellát enyhén értelmi fogyatékos, mozgásszervi fogyatékos, valamint a körzetébe tartozó beszéd fogyatékos és az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekeket is. Az óvodapedagógusok munkáját logopédus, fejlesztőpedagógus, utazó gyógypedagógus és pszichológus segíti.

A Pedagógiai Program fő alappillérei a mozgás és a játék. A torna illetve az úszás foglalkozásain keresztül, valamint a szabadban megtartott játékok során kiemelt hangsúlyt fektetünk a mozgás fejlesztésére. Nagy hangsúlyt kap a mindennapokban a népi játék és a néptánc. Ez a komplex tevékenység minden más tevékenységben megjeleníthető, szorosan összefonódik a Pedagógiai Program két alapjával a mozgással és a játékkal.

Tudatos és komoly munka folyik a környezeti nevelés terén is. Az intézmény folyamatosan kihasználja a zöld pályázat adta lehetőségeket, ezzel is bővíti tudását, eszközállományát.

1.1 Gondolatok pedagógiai szemléletünkről, amelyet érvényesíteni szeretnénk:

- Folyamatosan olyan légkört biztosítunk, amelyben a gyermek jogot kap arra, hogy aktivitása, érdeklődése szerint gyakorolja azokat az együttműködési formákat, amelyek megtanítják az emberi együttműködés személyességére, értelmére, biztonságot nyújtó előnyeire.
- Folyamatosan biztosítjuk a gyermek önmagához mért fejlesztését, tiszteletben tartva az egyéni képességeket, biztosítva az egyenlő hozzáférést, az egyenlő esélyt a színvonalas óvodai neveléshez minden gyermek számára.
- Olyan szemléletet közvetítünk, mely figyelembe veszi azt, hogy "mindannyian a természet része vagyunk, beleszülettünk és benne élünk, ezért nem mindegy, hogy milyennek látjuk és milyenné formáljuk".
- Nevelőközösségünk hiszi és vallja, hogy nevelő munkánk kizárólag a családokkal való szoros együttműködéssel lehet eredményes. Céljainkról és eredményeinkről, feladatainkról és nehézségeinkről folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket, gyermekeiket érintő kérdésekben kikérjük véleményüket, hogy bizalmukat megnyerve együtt érthessük el céljainkat.

1.2. Nevelésünk alapelvei:

- biztonságos, egészséges környezetet, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai- és csoportléggkört biztosítunk;
- a gyermek személyiségét, emberi méltóságát és jogait maximális tiszteletben tartjuk, védelmet nyújtunk a fizikai és lelki erőszakkal szemben;
- nevelésünkben főszerepet a szabad játék kap, és méltó helyen van a külső világ tevékeny megismerése, a fenntarthatóságra nevelés;
- biztosítjuk az egészségmegőrzés és egészségvédelem szempontjából fontos szokások kialakítását;
- az óvodai életrendünket úgy alakítjuk, hogy a pihenőidő, a testmozgási, étkezési lehetőség a gyermek életkori és fejlettségi szintjének megfelelő legyen;
- biztosítjuk a gyermek képességeinek, adottságainak megfelelő nevelést, személyiségének szabad kibontakoztatását, az adott életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakat,
- tiszteletben tartjuk a családi élet értékeit, a család „hozott” kultúráját;

- figyelembe vesszük a szülőnek, mint közvetlen partnernek megalapozott igényeit;
- pedagógiai programunk alapján nevelési módszereinket szabadon választjuk meg;
- alkalmazott pedagógiai intézkedéseink a gyermek személyiségéhez igazodóan történnek;
- a nevelő tevékenység során gondoskodunk a gyermek testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről;
- nevelő munkánk során figyelembe vesszük a gyermek szociokulturális helyzetét és fejlettségét, a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, a sajátos nevelési igényű gyermek egyéni fejlődésének segítését, az esélyek kompenzációját, az inkluzív pedagógiát;
- bármilyen oknál fogva hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermek fejlesztését szakmai tudásunk függvényében belső, szükség szerint külső szakemberek bevonásával is biztosítjuk;
- nevelési elvként jelentkezik nevelő munkánk során a tehetséggondozás;
- közreműködünk a gyermekvédelmi feladatok ellátásában;
- kialakítjuk, erősítjük az életkornak megfelelő és elvárható közösségi együttműködési magatartási szabályokat, s a következetesség elvének érvényesítésével ezek betartásának nyomon követését;
- biztosítjuk, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit, pozitív mintát, értékeket nyújtunk, és ezzel neveljük a különbözőségek elfogadására, tiszteletben tartására;
- az óvodai nevelés nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben;
- életkori sajátosságoknak megfelelő etikus viselkedéshez szükséges ismereteket, tapasztalatokat, mintákat nyújtunk.

-

1.2.1. Integrált nevelésünk alapelvei:

- nevelő tevékenységünk során külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez, csökkentéséhez;
- harmonikus és befogadó csoport (óvodai) légkörrel és pozitív mintaadással segítjük a különbözőségek elfogadását;
- biztosítjuk – megfelelő szakemberek bevonásával – a speciális gondozó, prevenció és korrekciós testi, lelki, értelmi nevelési feladatok ellátását.

1.3. Nevelési céljaink:

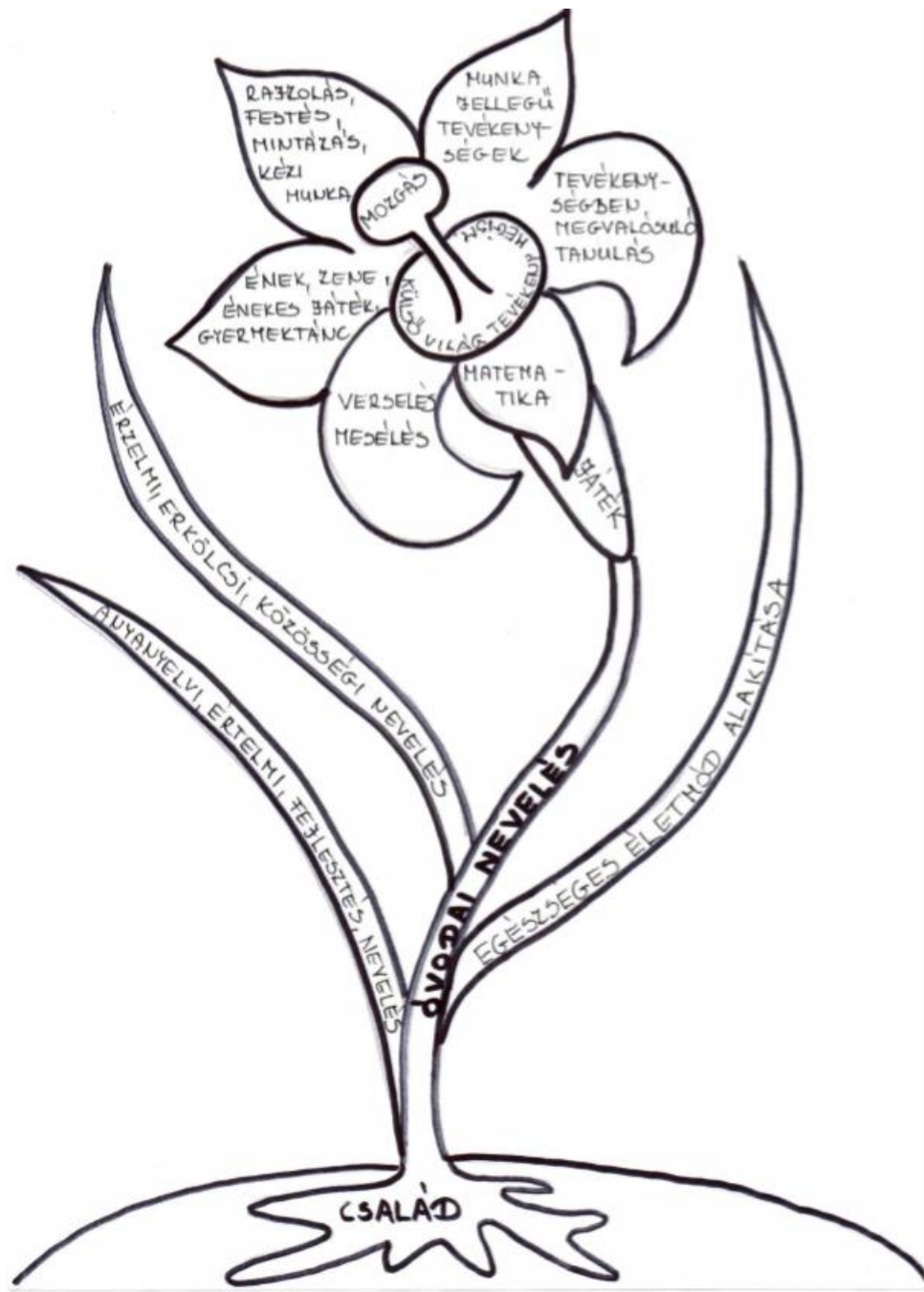
- gyermekközpontú nevelés;
- a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése és a következő életszakasz, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség elérésének elősegítése, az eredményes óvoda-iskola átmenet megvalósítása;
- a környezetszerető, környezettudatos magatartás kialakítása;
- az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem, a szociokulturális helyzet és fejlettség figyelembevétele;
- az önazonosság megőrzése, ápolása, erősítése, a társadalmi integrálás, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmének biztosítása;
- a komplex ismeretnyújtás, tapasztalatszerzés;
- a családi háttér értékeinek tiszteletben tartása.

1.3.1 Integrált nevelési céljaink:

- a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztési igényeinek kielégítése speciális tartalmak közvetítésével, szükség szerint szakemberi segítséggel;
- a sérült kisgyermek alkalmazkodókészségének, akaraterejének, önállóságának fejlesztése;
- érzelmi biztonságának megteremtése a közösségben, az együttműködés képességének fejlesztése;
- a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel, az integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógussal, terapeutával való együttműködés;
- a gyermek(ek) beilleszkedésének, fejlődésének, a többi gyermekkel való együtt haladásának elérése.

1.4. Nevelésünk rendszere:

Az óvodai nevelés feladatai szerteágazó, egymásra épülő és egymással összefüggő, komplex módon érvényesülő tevékenységek, melyek átszövik az óvodai nevelés teljes rendszerét. Az óvodai nevelés rendszerében megvalósuló feladatok biztosítják az óvodai nevelés céljának kiteljesedését.

2. Az óvodánk szerkezetének bemutatása

2.1. Óvodánk jellemző adatai

Az óvoda hivatalos elnevezése:

Ferencvárosi Liliom Óvoda

Az óvoda hivatalos címe, telefonszáma:

1094 Budapest, Liliom u.15.

06-1-215-0097

liliomovoda@gmail.com

Óvodai csoportjaink száma és megoszlása:

6 csoport; vegyes csoportok

A csoportok szervezése óvodavezetői döntés, szülői igény, az előző életközösségből hozott gyermeki kapcsolatok, a felvett gyermekek életkori megoszlása alapján történik.

Az óvoda vezetője, a program módosításának benyújtója:

Zsellérné Mikóczy Eszter

Pedagógiai programunkat a 2011.évi CXC törvény a Nemzeti Köznevelésről, 20/2012(VII.31) EMMI Rendelet és a 363/2012(XII.1) kormányrendelet alapján felülvizsgáltuk.

Az óvoda helyi pedagógiai programját és módosítását a törvényi és az intézményben történt személyi változások, az Óvodai nevelés országos alapprogramja (Későbbiekben: Alapprogram), a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve alapján az óvoda nevelőtestülete készítette el.

2.2. Óvodánk személyi feltételei

Az óvoda összes alkalmazottainak száma: 25 fő

Óvodavezető: 1 fő

Óvodapedagógus: 12 fő ebből 1 fő óvodavezető helyettes

Úszóoktató: 1 fő

Dajka: 6 fő

Pedagógiai asszisztens: 2 fő

Konyhai dolgozó: 2 fő

Óvodatitkár. 1 fő

Karbantartó-uszodagép kezelő: 1 fő – Ferencvárosi Intézményüzemeltetési Központ alkalmazásában

A nevelőtestület valamennyi tagja eleget tett és tesz továbbképzési kötelezettségének.

Szakmai munkánk fejlődését szem előtt tartó igényességünk alapján belső-, és külső továbbképzéseken való részvételünk folyamatos. Folyamatosan törekszünk az innovációra.

A munkaközösségek számát, munkáját, annak céljait, feladatait a mindenkori belső szakmai igény határozza meg, így a szakmai munkaközösségek megnevezésükben és témáikban is változhatnak. Jól működő, rengeteg hasznos tudást, új szemléletet és jó gyakorlatot átadó szakmai munkaközösségeink vannak. Természetesen nagy hangsúlyt fektetünk az önképzésre.

Nevelőtestületünkre jellemző az az igényesség, ami minőségileg egyre előbbre viszi a gyermekek érdekében végzett nevelő munkánkat, hivatásunk gyakorlását. Jellemző az óvónők közötti nyitottság, a jó szakmai kapcsolat. A gyermekekért végzett közös munkánkban, segítőkész, a munkakörüknek megfelelő szerepet vállal az alkalmazotti közösség valamennyi tagja. Úgy érezzük, hogy az óvoda összes dolgozója tisztában van azzal a nagyszerű feladattal, amit az óvoda, mint nevelőintézmény jogosan elvár tőlünk és így mindnyájan hozzájárulunk az óvodai nevelésünk eredményességéhez.

Az óvodapedagógusok létszáma, a munkaidő beosztás, az átfedési idő a köznevelési törvénynek (Nkt.) megfelelően biztosított. Az óvoda nyitva tartási ideje alatt óvodapedagógus foglalkozik a gyerekekkel.

A mai élet változásai előidéztek nagyobb számú külföldi állampolgárságú gyermekek megjelenését óvodánkban is. A csoportban nevelés folyamatában lehetőséget teremtünk, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

2.3. Óvodánk tárgyi - dologi feltételei

Az épület mérete: 1.300 m², amely magába foglalja a 6 foglalkoztatót, melyek mérete, egyenként 50 m². A földszinten két, az emeleten négy csoportszoba található.

Négy csoportnak saját, két csoportnak közös mosdóhelyisége van, melyek tágasak, korszerűek. Minden mosdóban van egy zárt toalett, mozgássérült gyermekeket fogadó földszinti csoportok mosdójában kapaszkodó, zsámoly.

A gyermekek egy kétszárnyas földszinti öltözőben öltözködnek, mely a tágas 200 m²-es zsibongóval egy légtérben helyezkedik el.

Az óvoda épületébe lépestől átlátható az óvoda belső tere. Az emeleti rész „galériás” megoldása, a belmagasság nagysága, lehetőséget ad az évszakoknak megfelelő nivós dekorálásra, az ünnepek és különböző programok közös élvezésére, a gyermekek mozgásterének megnövelésére.

A földszinten található a melegítőkonyha, melyet étellift köt össze az emeleti tálalókonyhával.

Az uszoda is a földszinten kapott helyet / 7,2 x 3,8 / 15m³-es, 0,70 m mélységű, az óvodás korosztály számára épített tanmedence, kiszolgálóhelyiségeivel együtt.

Az emeleten található a tornaterem 82m², szertárral, meseszoba, „Búvár szoba” orvosi-logopédiai, könyvtárszoba, fejlesztő szertár, mosókonyha.

Az óvoda komfortos, nagyon esztétikusan berendezett és felszerelt.

Az óvoda udvara folyamatos fejlesztésre, karbantartásra szorul ugyan, de mára sikerült kialakítani és felszerelni az udvart, hogy a játék és nevelés kellemes színterül szolgáljon.

Folyamatosan zöldítjük, 2017-óta Madárbarát Óvoda vagyunk!

Óvodánk lakóépületben helyezkedik el, nagy odafigyelést igényel részünkről, hogy a tulajdonos lakótársak zavarása nélkül működtessük az óvodát.

Az óvoda eszközellátottsága megfelelő. Az eszközfejlesztést részben költségvetési keretből, részben pályázati pénzekből, valósítjuk meg. Könyvállományunk, módszertani eszköz állományunk, játék készletünk, bútor és textil készletünk, IKT eszközeink, de folyamatosan bővülnek.

3. Óvodánk érték- és célrendszere

Az alapvető keretek:

Az óvodai nevelés általános feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- 3.1 Az egészséges életmód alakítása
- 3.2 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
- 3.3 Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényeinek alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Magába foglalja a szomatikus, a mentális és a szociális nevelést.

Célunk:

- egészséges, kiegyensúlyozott gyermekek nevelése
- az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek, gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- felnőtt életükben legyenek képesek harmonikus, egészséges életvitel kialakítására, életmódjukra vonatkozóan helyes döntések meghozatalára

Feladat:

- testi képességeik fejlődésének elősegítése szeretetteljes gondozással, testi szükségleteiknek, mozgásigényük kielégítésével, helyes óvodai életritmusuk megteremtésével, egészségvédő, egészségmegőrző, betegség és balesetmegelőző szokások és az egészséges életmód szokásainak megalapozásával
- a gyermek testi és lelki egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermekek természetes mozgásaira épülő mozgásos játékokkal, melyekre minden nap lehetőséget teremtünk a szabadban, vagy a zsibongóban

- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- hiteles, követésre méltó, modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása
- játékos tevékenységek szervezésével az egészségmegőrzés, az egészségvédelem biztosítása
- megfelelő szakemberek bevonásával, speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

3.1.1. Gondozás

A gyermek alapvető szükségleteinek kielégítésére, az igényes gondozására nagy hangsúlyt fektetünk. Megismertetjük és gyakoroltatjuk az egészségvédő szokásokat, különös tekintettel a személyes higiénés szokásokra.

A testi szükségletek kielégítését segítjük az önállósági szint figyelembevételével. A kézmosás, a tisztálkodás egyéb műveletei, a WC helyes használata, törölközővel való bánás, a fogmosás és az orrfújás helyes technikájának gyakorlására nagy gondot fordítunk. Ápoltságuk elérése érdekében jó minőségű eszközöket biztosítunk, mely igény szerint lehet saját is (fogkefék rendszeres cseréje, lányoknak megfelelő hajkefe fésülködéshez, folyékony szappan, nedves toalettpapír stb.). Nyári időszakban fényvédő krémmel kenjük be a gyerekeket, árnyékos játszóterületeket alakítunk ki, szabadon használhatják a párapaput és az udvari ivó kutat, de kancsóban is biztosítunk vizet, hogy felfrissüljenek.

A gyermekeket folyamatosan szoktatjuk a személyükkel, ruházatukkal, használati tárgyaikkal, környezetükkel kapcsolatos rendre, tisztaságra. A saját tárgyak felismerésére, használatára. Az eszközök, ruhák, használat utáni helyre tételére, tisztaságának megóvására, a velük való kíméletes bánásmódra. A hulladékgyűjtő használatára a csoport szobában és a szabadban, a lábtörlő használatára, az ajtók csendes nyitására, csukására.

Erősítjük, alakítjuk azokat a pozitív beállítódásokat, magatartásformákat, szokásokat, melyek a gyermek egészségi állapotát javítják.

A feltételekhez alakított napi és hetirend, a biztonságot és a rendszert nyújtó életritmus kereteinek alakítása a gyermekek egészséges fejlődését szolgálja.

3.1.2. Pihenés

A pihenés, alvás fontos eleme a gyermekek egészséges óvodai életrendjének. Ebéd után valamennyi kisgyermek lepihen, pizsamába átöltözve. Ha igénylik, személyes tárgyaikkal pihennek le. Mesével, halk dúdolgatással megteremtett nyugalomban a gyermekek igény szerint alszanak, vagy csendben pihennek az óvodapedagógus gondoskodó jelenlétében.

3.1.3. Mozgás

A mozgásra megkülönböztetett figyelmet fordítunk. Gondoskodunk az életkorra jellemző, nagyfokú mozgásszükségletük kielégítésére szolgáló feltételekre. Valamennyi csoportban mindennapos testnevelést és heti egy alkalommal úszást és kötött keretű játékos testedzést szervezünk. A lehető legtöbb időt töltjük a szabad levegőn, irányított és szabad játékkal, mozgással, esetenként kirándulással, sétával. A sokféle udvari eszköz, játék motiválnak az aktív mozgásra.

3.1.4. Egészséges táplálkozás

Az étkezésekhez biztosítjuk a nyugodt, kellemes légkört. Kialakítjuk a táplálkozáshoz szükséges kulturált étkezés feltételeit, mellyel megalapozzuk a táplálkozással kapcsolatos igényességüket. A terítéshez mindig esztétikus és tiszta terítő és evőeszközök, tányérok, poharak állnak rendelkezésre. Életkoruktól függően használják a kanalat, kést, villát. Szalvétát önállóan, minden étkezésnél szükségszerűen használják.

Óvodánkban a reggeli ideje a gyermekek érkezési idejének különbözősége miatt folyamatos, az ebéd kötött időpontú, az uzsonna szintén folyamatos a délutáni pihenő után. Tízórára minden nap gyümölcsöt fogyasztanak.

A kulturált, önálló étkezésre szoktatjuk gyermekeinket és az asztalnál való illendő viselkedésre. Tekintetbe vesszük az ízlésükben, étvágyukban, táplálkozási szokásaikban meglévő egyéni különbségeket. Az ételek elfogadását, megkóstolását és az ismeretlen ízek megismerését ösztönözzük, de nem kényszerítjük. Erre nagyon jó program, a minden évben megrendezett egészség hét, amikor a Vitamin büfében egészséges és a gyermekek számára kevésbé ismert ételeket, ízeket ismerhetnek meg.

3.1.5. Öltözködés

A hőmérsékletnek megfelelő öltözködéssel védjük a gyermekek egészségét. Az öltözködésben alakítjuk, fejlesztjük önállóságukat. Az iskolába lépésig megtanulják az öltözködés helyes sorrendjét, ruhájuk, cipőjük önálló fel és levételét, rendben való helyretételét, letisztítását, a gombolást, fűzést, kötést. A megfelelő ruha, tartalék ruha, egyéb felszerelés (torna, úszás) biztosítása a szülő feladata. Ruháikat saját zsákjukban tartják, melyet a jellel ellátott, megfelelő helyre tesznek.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- önállóan és megfelelő sorrendben öltözik és vetkőzik, korának megfelelő tempóban, ruháit összehajtva elteszi a helyére
- önállóan végzi személyes tisztálkodását (kézmosás, WC használat, fogmosás, orrfújás, fésülködés)
- testi szükségletei kielégítését szükség esetén késleltetni tudja
- a kulturált étkezés szokásait gyakorolja
- mozgása harmonikus, összetett
- ismeri és betartja a balesetvédelmi, megelőzési magatartásformákat, szabályokat
- életkorának megfelelően edzett
- ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára

3.2. Érzelmi az erkölcsi és közösségi nevelés

A gyermek a szeretetben fejlődik a legjobban:

*„ Szent kincs a gyermek teste, lelke,
szeretni kell azt melegen,
és fölnevelni féltő gonddal
hogy tiszta, jó, erős legyen!”*

Szemlér Ferenc

Az óvodás gyermek életében az érzelmek alapvető fontosságúak és igen erős az érzelmi kötődésük személyekhez, tárgyakhoz, helyzetekhez. Az ebben a korban szerzett benyomások, tapasztalatok, ismeretek döntő hatással lesznek későbbi életére.

Érzelmei még labilisak: egyik percben boldog és kiegyensúlyozott, a másikban már a végtelenségig elkeseredett lehet. Minden tette, megnyilvánulása az érzelmi életén keresztül befolyásolható. Ha el szeretnénk érni valamit nála, ahhoz a szívén-lelkén át vezet az út. Ehhez arra van szükség, hogy minél jobban megismerjük a hozzánk járó gyermek érzelmi életét és nyitottak legyünk érzelmi motívumai irányában. A gyermek érzelmi és szociális állapotát,

érettségét óvodába lépéstől kezdve folyamatosan figyeljük és dokumentáljuk. Ezáltal időben felismerhetjük, ha valaki szakember segítségét igényli. Természetesen ezt a támogatást a szülő is kezdeményezheti.

Már a beszoktatás ideje alatt törekszünk a bensőséges, bizalomra épülő kapcsolat kialakítására, mellyel megalapozzuk óvodásaink biztonságérzetét. Ennek elérése érdekében minden gyermek felé szeretettel, megértéssel, elfogadással közelítünk és a gyerekekben is azt hintjük el, hogy az emberek akár külső, akár belső tulajdonságaikban különböznek egymástól és az a jó, ha így fogadjuk el egymást. Olyan légkört teremtünk, melyben pozitív érzelmi kapcsolatok dominálnak gyerek-gyerek, gyerek—felnőtt és felnőtt-felnőtt között egyaránt. Adott csoporthoz tartozó nevelői hármass (két óvó néni és a dajka néni) egymással összhangban, azonos elvárásokkal gondoskodik a gyerekekről. Értékeléseink során a pozitív megerősítést részesítjük előnyben, ezáltal alakítjuk a gyermek önmagáról alkotott képét, önbizalmát.

Az érzelmi biztonság kialakításában döntő szerepe van a szokásoknak. Általuk formálódnak akarati tulajdonságaik (önfegyelem, kitartás, szabálytudat, feladattudat, önállóság) és alakul erkölcsi érzékenységük, mint pl. az együttérzés udvariasság, figyelmesség. Minden csoportunknak saját szokásrendszere van, amely az adott csoportnak egyéni színezetet ad. A szokások kialakításánál figyelembe vesszük, a csoport összetételét, az odajáró gyerekek életkori és egyéni sajátosságait, valamint nagyon fontos, hogy a gyerekek értsék a felállított szabályokat. Mindezt olyan modellek közvetítésével valósíthatjuk meg, akik érzelmeiben, viselkedésében, kommunikációjában példaképei lehetnek az óvodásoknak. Ezért fontos, hogy az óvónők magatartása mindig követhető példaként hasson.

A gyerekek tevékenységeiben szabadságot biztosítunk, de közben pontos határokat is megjelölünk. Nevelőtestületünk hisz a szokások, normák személyiségformáló erejében és abban, hogy ezek nem a gyerekek korlátai, hanem inkább kapaszkodók, amelyek segítik őket az eligazodásban.

A szokások megerősítésére, a gyermeki akarat és erkölcsi érzékenység fejlődésének elősegítésére a JÁTÉK-ot hívjuk segítségül. Számptalan feszültségoldó, érzelmi intelligenciát gazdagító játékkal igyekszünk elősegíteni érzelmeik differenciálódását, csökkenteni érzelmi labilitásukat. Szabályjátékokkal szabálytudatukat formáljuk és kitartásra, türelemre, becsületességre neveljük őket. A játékok körét fokozatosan, a gyerekek fejlettségéhez mérten bővítjük. Gyakran alkalmazzuk a drámapedagógiát is e terület fejlesztésére.

A hazaszeretet, nemzeti identitás érzéseit az ünnepek, hagyományok kapcsán, valamint a szűkebb és tágabb környezet sokoldalú, élményszintű megtapasztalása alkalmával biztosítjuk. Észrevetjük a gyerekekkel az őket övező szépet, jót, melyek a rácsodálkozás örömét adhatják nekik. Így ültetjük el azt a bizonyos kis magot, amelyből kibontakozhatnak a nemzeti érzések.

Ugyancsak a játékot használjuk a gyerekek kapcsolatalakító készségeinek kibontakoztatására, szociális magatartásának formálására. Óvodai életükben nap, mint nap szerepet kapnak a különböző közösséget építő játékok. Segítjük a gyerekek helyét megtalálni a csoportban, a barátságok kialakulását, ill. a visszahúzódottabbak beilleszkedését. Megismertetjük velük a viselkedés és az együttélés szabályait (kérés, köszönés, stb.). Segítünk elsajátítani, hogyan fejezhetik ki akár pozitív, akár negatív érzéseiket úgy, hogy az szociálisan is elfogadható legyen.

A társakkal való közös játék, az egymásra odafigyelés, a szeretet kimutatása és minden együtt töltött idő építőleg hat a közösségre. Ha közben konfliktusok adódnak az óvónők segítenek megoldani azokat, ezzel is példát nyújtva számukra.

Még bensőségesebbé teszi a gyerekek közti kapcsolatot a megtartott név-és születésnapok, melyekhez csoportonként változó egyéni szokások társulnak. Ezenkívül számos közösen átél programunk van, melyek a közös ételés élményével hatnak a gyerekekre és erősítik bennük a közösségbe tartozás élményét.

Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a beszoktatás ideje alatt a gyerekek megismerjék a szomszéd csoporthoz tartozó óvó néniket és a dajka nénit, majd ezt a kört fokozatosan bővítjük a többi nálunk dolgozó felnőttek körével. Ez azért fontos, mert többször előfordul, hogy a gyerekeket másik nevelő felügyeletére bízuk.(csoport összevonás, helyettesítés)

Óvodánkban könnyen megvalósul a hat csoport egymáshoz való közeledése, hiszen van egy nagy zsidogónk, amely lehetőséget nyújt számos program, ünnep vagy hagyomány együttes megélésére. Mindemellett a hat csoport udvara is közös, ahol csoporton kívüli barátok, testvérek játszhatnak együtt vagy akár csoporton kívüli barátságok szövődhetnek.

A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek esetében együttműködünk az őket segítő szakemberekkel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A gyerekek szeretik az óvodájukat, ragaszkodnak a csoporthoz tartozó felnőttekhez és a csoporttársaikhoz, ugyanakkor elfogadják a kissé tágabb környezetből ismert felnőtteket, gyerekeket is.

Csoportjuk elfogadott tagjai és ők is elfogadják csoporttársaikat és embertársaikat, sajátos tulajdonságaikkal együtt.

Szívesen vesznek részt közös élményekben, tevékenységekben, örülnek az együtt elért sikereknek.

Szívesen dolgoznak a közösségért felelősséget vállalva.

Konfliktusaikat erőszakmentesen megegyezésre törekedve igyekeznek megoldani.

Képesek megkülönböztetni a pozitív és negatív viselkedésformákat.

A csoportban kialakult szokásokat betartják és társaikat is figyelmeztetik erre.

Természetes számukra a segítségnyújtás, együttérzés, figyelmesség.

Akarati tulajdonságaikban önállóak, kitartóak, feladattudatuk kialakult.

Magatartásukkal megbecsülik hazánk értékeit, hagyományait.

3.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés:

„A szó ékszer.

Édes, ékes, békességes.

Anyám szava gyöngyös, fényes.

Izzón égjen, ha beszélek.”

(Kiss Dénes)

Célunk:

Óvodás korban a gondolkodás és a beszéd szinkronban fejlődik. A hatékony értelmi fejlődés cselekvő formában, állandó beszédkíséréssel valósulhat meg. A nyelv a gyermek érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának legfőbb eszköze.

Az anyanyelvi nevelés olyan feladatunk, amely átszövi az óvodai élet minden mozzanatát.

Óvodánkban elsősorban olyan harmonikus, felszabadult, beszélő légkört teremtünk, amely a gyerekek beszédkedvére motiváló hatással van. A beszédfejlődés optimális szintere a játék, mert a közös játék oldott légköre a gyerekekben feloldja a beszédgátlást. A spontán kialakuló játékszituációkat felhasználjuk a gyerekek beszédállapotának megismeréséhez, amely kiindulópontot biztosít beszédképességeik formálásához. A játékban újabb és újabb szavakkal gazdagodik a szókincsük, fokozódik beszédkedvük, fejlődik beszédértésük. Mindemellett nap mint nap teremtünk, olyan játékos beszédhelyzeteket, melyekkel a gyerekek kommunikációs készségeit (verbális és nonverbális) kívánjuk fejleszteni, figyelembe véve az egyéni beszéd-sajátosságokat és az egyéni fejlődési ütemet. Rendszeresen tervezünk speciális anyanyelvi játékokat is, melyek kedvező hatással vannak a beszédtechnika, artikuláció, nyelvi kifejezőképesség fejlődésére. A mindennapi mondókázás, mesélés, verselés, éneklés szintén markáns jelentőséggel bír anyanyelvi nevelésünkben.

A gyerekek kérdéseit, véleményeit érdeklődéssel meghallgatjuk és bennük is ezt erősítjük, miszerint türelmesen hallgassák végig egymást. Beszéd- és kérdéskultúránkkal, választékos kifejezőmódunkkal, példát mutatunk óvodásaink számára. Az anyanyelvi nevelés fontosságára felhívjuk a szülők figyelmét, hangsúlyozzuk a mindennapi mesélés jelentőségét.

Óvodánk szorosan együttműködik az óvoda logopédusával, aki heti három alkalommal tart fejlesztő foglalkozásokat az azt igénylő gyerekeknek. Az öt évesek szűrését még az adott nevelési év végén elkezdjük (május, június) és folytatjuk szeptemberben, mely akkor kiegészül a három évesek szűrésével is. A logopédus ezen eredmények birtokában dönti el, hogy kinek van szüksége egyéni támogatásra.

Mindemellett óvodánk úszás oktatója rendelkezik GMP teszt felvételére jogosító képesítéssel, mely elvégzését kezdeményezhetik az óvó néni vagy a szülők.

Az értelmi képességek kibontakoztatásában az alábbi területekre összpontosítunk: Érdeklődés, észlelés, érzékelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, képzelet, kreativitás.

Óvodánkban a gyermekek kíváncsiságára építünk, próbáljuk minél több sikerélményhez juttatni őket, amely tovább motiválja érdeklődésüket és kedvezően hat az emlékezeti bevételeikre. Törekszünk arra, hogy minél több érzékszerv bevonásával, sokoldalúan szerezhessenek tapasztalatokat a környező világról oly módon, hogy értelmi képességeik adottságaikhoz mértén, differenciáltan fejlődjenek. Közben folyamatosan támaszkodunk a meglévő ismereteikre, élményeikre. Emlékezetüket hangok, képek, versek, mondókák, dalok, mesék által alakítjuk. A kezdetekben elsősorban szándékos figyelmüket, koncentráció képességüket fejlesztjük, míg a nagycsoportosoknál már figyelemmegosztásra is ösztönözzük őket. Kreativitásuk fejlődése érdekében spontán vagy tervezett problémahelyzetekkel serkentjük őket az önálló megoldásra, kérdéseinkkel gondolkodásra készítjük őket.

Az értelmi nevelés keretének a játékot tekintjük, mely közben lehetőségünk van arra is, hogy megismerjük a gyermek érdeklődési körét. Óvodai életünkben számtalan olyan pillanat adódik, hogy egy új élményhez, tapasztalathoz juttassuk a gyermeket. Igyekszünk olyan ösztönző környezetet biztosítani, amely felfedezésre serkenti őket.

Sokat kísérletezünk, amely fejleszti megfigyelőképességüket, problémamegoldó és logikai gondolkodásukat.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

A gyermekek adott témáról összefüggően, bővített mondatokban, beszélnek.

A szavakat tisztán ejtik, ki tudják fejezni gondolataikat, érzelmeiket.

Beszédük az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedik, megfelelő hangsúlyozású, hangerejű, sebességű.

Beszédüket természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.

Nyelvhasználatuk választékos.

Bátran kezdeményeznek beszélgetést a társaikkal és a felnőttekkel.

Türelmesen végig hallgatnak másokat.

Megértik környezetük beszédét.

A gyermek érzékelése, észlelése pontosabb, differenciálódott.

Rövid-és hosszútávú emlékezete megbízható, megjelenik a szándékos bevetés és a felidézés.

Megjelenik a szándékos figyelem.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, környezetéről és azok összefüggéseiről.

Cselekvő és képi gondolkodása mellett megjelenik a fogalmi gondolkodás is.

A felmerülő problémákat kreatív módon oldja meg.

4. Tevékenységformák

A tevékenységformák: játék, tanulás, a külső világ tevékeny megismerése, művészeti nevelés (verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka), mozgás, munka jellegű tevékenységek.

4.1. JÁTÉK

Kis repülő

„Egy kislány fut a réten,

széttárja a karját,

azt képzele, repülőgépp,

s billegeti „szárnyát”.

Úgy gondolja, fut repül

magasan az égen,

lenéz, s látja milyen boldog

odalenn a réten.”

/ Kósa Gabriella/

Az óvodás korú gyermek fő tevékenysége, elemi pszichikus szükséglete, fejlődésének nélkülözhetetlen alkotója a játék. A gyermek által kezdeményezett játék a szabad játék. Mivel ő kezdeményez, ő határozza meg, mivel, hol, hogyan, és kivel játszik. Tartalmát saját környezetéből, életéből meríti és tükrözi a gyermekek érdeklődési körét. Mindemelllett a valóság megismerésének egyik eszköze, amelyet mindig öröm kísér. Ez az öröm fakadhat funkciógyakorlásból, ismétlések nyújtotta biztonságérzetből, alkotás örömeiből, vágyak teljesüléséből, konfliktusoktól való megszabadulásból, veszély legyőzéséből, társakkal való együttléteiből.

Az óvodába kerülő kis óvodások első játszótársa az óvó nénik és a szülők. Igénylik a felnőttel való közös játékot, de mindemelllett meghagyjuk nekik a kezdeményezés lehetőségét is. Ez az együttjátás segít a bensőségebb pozitív érzelmi kapcsolat kialakulását is az óvó néni és a gyermek között. Amikor a játék kialakul, kissé háttérbe vonulunk, de szükség esetén ismét bevonhatók vagyunk, segítünk, ötleteket adunk. Ezzel támogatjuk a teret a gyerekek ezen belül a különböző korosztályok közti játékkapcsolat kibontakozásához, fejlődéséhez. A társ nélkül játszó vagy felénk kezdeményezéssel forduló gyerekeknek játszópárnereik vagyunk, de közben törekszünk arra, hogy ők is egy társaikkal közös játék részesei lehessenek.

Az elmélyült, nyugodt játékot elsősorban a feltételek megteremtésével biztosítjuk:

1. A DERŰS LÉGKÖR MEGTEREMTÉSE érdekében néhány szükségszerű, ésszerű, mindenki által követhető szabályt állítunk fel, ahol a gyerekek a korlátok mellett érzik a lehetőségeket is. Az óvodapedagógusok magatartása modell értékű, oltalmazó szeretetünk segít az önfeledt játék kibontakozását. Az adódó konfliktusok megoldásában biztosítjuk az önállóságot lehetőségét, ugyanakkor odafigyelünk, hogy azok minél kevésbé zavarják a többiek játékát.

2. A MEGFELELŐ HELY MEGTEREMTÉSE érdekében a csoportszobák adottságait úgy használjuk ki, hogy minden gyermek nyugodtan játszhasson. Minden csoportban van babakonyha, építőtér, ábrázolásarok, élősarok, könyv kuckó. A bútorok elhelyezését próbáljuk úgy megoldani, hogy minél nagyobb tér álljon a gyerekek rendelkezésére. A kisebb bútorokat ők is mozgathatják, kis kuckókat alakíthatnak ki igényük szerint, természetesen a biztonságosság figyelembevételével. Az udvaron még nagyobb tér áll a gyerekek rendelkezésére, ezért a nagymozgásos játékokat inkább ott szorgalmazzuk.

3. A játékeszközöket a nevelési év elejére úgy válogatjuk össze, hogy a csoportba járó leendő óvodások életkori sajátosságait vesszük figyelembe. A későbbiek folyamán, ahogy jobban megismerjük a gyerekek fejlettségét, igényeit rugalmasan változtatunk a játékeszközök kínálatában. Új játék vásárlásánál fontosnak tartjuk, hogy az ötletadó, esztétikus, praktikus és fejlesztő legyen. Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a gyerekek vigyázzanak a játékokra és gondoskodunk arról is hogy az új játékok használatát megismertetessük velük. Gyakran előfordul, hogy saját kezűleg készítünk játékeszközöket. Ehhez számtalan, számukra könnyen alakítható anyag és a technikai megvalósításhoz változatos eszköz áll rendelkezésükre. Az új dolgok kitalálása, kimunkálása kreativitást kíván a gyerekektől és az is a tapasztalatunk, hogy a saját készítésű eszközökre nagyobb odafigyeléssel vigyáznak a gyerekek.

4. MEGFELELŐ IDŐ BIZTOSÍTÁSA érdekében a napirendünket úgy állítjuk össze, hogy az biztosítja a minél hosszabb, megszakítás nélküli folyamatos játékidőt. Az óvó nénik a napi programok, tevékenységek figyelembevételével mindig átgondolják, hogy mikor érdemes végleg rendet csinálni a csoportban. A játék befejezését halkán közöljük a játszócsoportokkal és időt hagyunk a zajló játék befejezésére, lezárására is.

Óvodánkban nemcsak a gyerekek, de mi pedagógusok is komolyan vesszük a játékot és tiszteletben tartjuk a gyerekek szabad játékválasztási igényét. Számatalan és változatos álményt, tapasztalatot biztosítunk, melyekből játéktéma ötleteket meríthetnek a gyerekek és a családokat is ösztönözzük az otthoni élménynyújtásra. A játék folyamatában tudatosan jelen vagyunk, szemléljük, figyeljük, követjük annak menetét. Fantáziájuk szárnyalása érdekében inkább csak közvetett módon segítjük a játék alakulását, szükség esetén ötletekkel, problémafelvetéssel igyekszünk továbblendíteni az akadályon. Ha a játék valamilyen okból nem a megfelelő irányba halad, tapintatosan más irányba tereljük.

A játék fajtái:

Az egyes játékfajták nem kizárólagosan vannak jelen egy-egy óvodai korcsoportban, hanem keverednek egymással és az egymás közötti hangsúlyok mutatnak jellegzetességet.

1. A GYAKORLÓ JÁTÉK 3-4 éves gyerekek jellemző játéka, mely mozgásos, verbális és manipulációs formában jelenik meg. Örömteli mozgásból álló tevékenység, melynek során a gyermek egy-egy mozgásformát, mozdulatot ismétel, gyakorol. Pl. ki- bepakolgat a vödörből, felépíti majd ledönti a tornyot, de idetartozik a beszédfunkció gyakorlása is vagy a firka.

2. A gyakorló játékból bontakozik ki a SZIMBÓLIKUS vagy SZEREPJÁTÉK, amely óvodás korban teljeseedik ki és kb. 5 éves korig az uralkodó játékforma. Önmagáért való aktív tevékenység, melynek öröme feszültségcsökkentő erejéből fakad. Lényeges sajátossága az utánzás. A gyermek a felnőttek szerepét, tevékenységét egyéni játékkörülmények között, képzeletük segítségével újraalkotják. Témáját élményanyagából meríti, melyek főleg közvetlenül, cselekvő módon átélt élmények. A témaválasztást kicsiknél a cselekvés, nagyobbaknál a tárgy, legnagyobbaknál a szerep motiválja.

A szerepjáték további fajtái:

1. BÁBJÁTÉK: Az óvodás gyerekek szívesen szerveznek bábszínházas játékot. Fantáziájuk bevonásával megelevenítik a bábokat, ismert meséket vagy kitalált történeteket adnak elő. Közben fejlődik kapcsolatteremtő-és együttműködő képességük, érzelmeiket kivetíthetik, vágyaikat, indulataikat kiéllehetik.

2. DRÁMAJÁTÉK

3. A KONSTRUKCIÓS JÁTÉK során a gyermek kockából vagy más játékelemből építményeket és egyéb tárgyakat alkot. Az építés mellett idetartozik a rajzolás, gyurmázás, barkácsolás is. Közben megismerkedik a tárggyal, mint anyaggal és elsajátítja a vele való manipulálást. A játék örömét a konstruálás iránti kíváncsiság, az alkotás és annak sikeressége adja. Az alkotás a személyiség fejlődését meghatározó tevékenység, mely kreativitásra neveli a gyerekeket, általa megfigyelőképességük, emlékezetük, problémamegoldó képességük, esztétikai érzékenységük, manipulációs képességük hatékonyan fejlődik.

4. A SZABÁLYJÁTÉK 5-7 éves korú kedvelt játéka, amely már magasabb szintű személyiség fejlettséget igényel. Játéka során az szükséges, hogy a gyermek a cél érdekében a szabályoknak alárendelje viselkedését és képes legyen az együttműködésre. Örömét a teljesítés öröme és a versenyszellem átélése adja. Idetartoznak a fogócskák, mozgásos versenyek, társasjátékok.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére:

A gyerekek élményeik alapján játékhelyzetet tudnak létrehozni.

Képesek az elmélyült, kitartó játéokra.

Hajlandók elfogadni játszótársaik elgondolását.

Önállóan megszervezik a játékot, elosztják a szerepeket, elkészítik vagy kiválasztják a szükséges eszközöket.

Képesek változatos, bonyolult építményeket létrehozni.

Ismert meséket dramatizálnak.

Szerepjátékban szívesen vállalnak szerepet, együttműködők, alkalmazkodnak egymáshoz.

Szabályjátékokat kezdeményeznek, melynek szabályait pontosan betartják és betartatják.

4.2. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodáskorban a játék és a tanulás teljes mértékben összefonódik. Az óvadás számára a tanulás nem csupán ismeretszerzés, hanem az egész nap folyamán megvalósuló tevékenység, tapasztalatszerzés, melynek legkiemelkedőbb színtere a játék. Játék közben észrevétlenül, örömmel és önként tanulnak a gyerekek. Közben fejlődnek a képességeik, bővülnek és rendeződnek tapasztalataik, gazdagodik a személyiségük.

A tanulás előforduló formái:

-utazásos minta-és modellkövetéses magatartás és viselkedés tanulás, szokások alakítása

-spontán, játékos tapasztalatszerzés

-játékos, cselekvéses tanulás

-a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés

-az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés

-gyakorlati problémamegoldás

Óvodánkban érzelmileg biztonságos, szeretetteljes, kreativitásra ösztönző légkörben, változatos, minden érzékszervre ható élmény-és tapasztalatszerzésre nyújtunk lehetőséget. Csak annyit várunk el a gyerekektől, mint amennyit örömmel, magabiztosan meg tudnak és akarnak tenni. Fontosnak tartjuk, hogy a tapasztalatok aktív cselekvéssel párosuljanak. Ez a cselekvésbe ágyazott megismerés hasonló esélyt biztosít minden gyermek számára, függetlenül attól, hogy milyen kulturális környezetből jött.

„ A gyermek abból okul leginkább, amit maga lát, maga tapasztal és figyel, nem pedig attól lesz értelmes, ha elhiszi nevelője magyarázatát. „

/ Platón/

Az óvodásainkat változatos módszerekkel igyekszünk érdekeltté tenni a tanulásra és azt kívánjuk elérni, hogy tanulásuk belső motivációból fakadjon és táplálkozzon. Inspiráló eszközöket készítünk elő és változatos a gyerekek érdeklődéséhez, szükségleteihez igazított tevékenységeket kínálunk fel. Tervezéskor építünk a gyerekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Gyakran olyan problémahelyzet elé állítjuk őket, mely felébreszti kíváncsiságukat vagy éppen olyan kérdést teszünk fel, ami gondolkodásra ösztönzi őket. Teret adunk önállósodási törekvéseiknek és alkalmat biztosítunk az igény szerinti gyakorlásra.

Az óvodai élet valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy a gyerekek erőltetés nélkül, spontán vagy irányított körülmények között ismerkedhessenek az őket körülvevő szűkebb és tágabb környezetükkel.

Óvodánkban a spontán tapasztalatszerzés és az utánzáson alapuló tanulás a domináns. Mindemellett vannak napi rendszerességgel, tudatosan tervezett és szervezett foglalkozások is melyet a csoportok egyéni heti rendje foglal keretbe. Ezek a foglalkozások túlnyomóan kötetlenek, vagyis a gyerekek maguk dönthetik el, hogy részt vesznek-e a tevékenységben, vagy megfigyelők maradnak, vagy tovább

játszanak- nem zavarva a társaikat. Gyakran a fejlesztő tevékenységeinket a játékba integrálva valósítjuk meg. Ilyenkor a folyamatos, szabad játék a hangsúlyos és az adja meg a keretét az adott tevékenységnek. Ezek a felkínált lehetőségek úgy ékelődnek be a játékidőbe, hogy nem zavarják meg a játék folyamatát. Az egyetlen tevékenység, amely mindegyik korosztály számára kötelező, a mozgás. Az iskolába készülő gyerekeknek az év elejétől fokozatosan beiktatunk kötött foglalkozásokat is, melyeken mindig áthat a játékoság.

A gyerekek vállalkozó kedvét sok bátorítással, ösztönzéssel kívánjuk erősíteni. Értékelésünk mindig egyénre szabott és azt veszi alapul, hogy az adott gyermek honnan indult és milyen fejlődési utat járt be. Kihasználjuk erősségeiket és a tervezésnél a gyerekek kedvező adottságaira építünk. Igyekezettüket, teljesítményüket sok-sok pozitív elismeréssel jutalmazzuk, mellyel a pozitív énkép kialakulását, önbizalmuk erősödését kívánjuk támogatni.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére:

A gyerekek rendelkeznek az iskola megkezdéséhez szükséges ismeretekkel, képességekkel, tapasztalatokkal

Azonosulnak a kapott feladattal és azt önállóan végre tudják hajtani.

4.3. A külső világ tevékeny megismerése, matematika tartalmú tapasztalatok nyújtásával

A külső világ tevékeny megismerése az óvodában magában foglalja a környezet megismerésére nevelést, és a matematikai nevelést is.

Környezet megismerése

„Vendég vagy a világban, és ez a világ, szép vendégfogadó.

Van napsugara, vize, pillangója, madara.

Van virágja, rengeteg sok. Tanulj meg örvendezni nekik!

Igyekezz többet törődni azzal, ami még a világ szépségeiből csodálatosképpen megmaradt.”

- Wass Albert-

Nevelőmunkánk során kiemelten fontosnak tartjuk a környezeti nevelést, a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását. Tudatosan figyelünk rá, példát mutatunk és a gyerekeket is, ösztönözzük arra, hogy minél kisebb ökológiai lábnyomot hagyjunk magunk után, és ez által biztosítsuk a fenntartható fejlődést. Fenntartható az a gazdasági, társadalmi fejlődés, amely kielégíti a jelen igényeket anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációkat saját szükségleteik kielégítésében.

Az óvodai környezeti nevelés, alapozó jellegű, így meghatározó szerepet játszik az egyén környezetkultúrájának alakításában.

Célunk, hogy az óvodásaink a természeti és a társadalmi környezetüket tevékenyen megismerjék, megszeressék és ez által, olyan szokások, viselkedésformák alakuljanak ki náluk, amelyek a későbbiek folyamán megalapozzák a természeti és társadalmi környezetükkel való harmonikus kapcsolatukat. A természeti és társadalmi értékek megőrzését, védelmét, ápolását életkoruknak megfelelően integrálják személyiségükbe.

A környezeti nevelés igazi színtere maga a természet. Igyekszünk minél több mindent a természetes környezetben megismertetni, minél több érzékszervvel megtapasztaltatni a gyerekekkel. Lehetővé tesszük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.

A környezeti nevelés szinterei:

- Séták, kirándulások szervezése:

Sétákat szervezünk az óvoda környékén, annak érdekében, hogy tapasztalatokat gyűjtsenek a közvetlen természeti és társadalmi környezetükről. A séták közben megfigyelhetik az évszakok változásait, a környező épületeket, járműveket, gyakorolhatják a gyalogos közlekedés szabályait. Időnként múzeumba (pl.: Természettudományi Múzeum) is látogatunk, hogy a gyerekeket hasznos élmények birtokába juttassuk.

Évente kétszer csoportos kirándulást szervezünk. Úti cél szokott lenni például az Állatkert, a Budakeszi Vadaspark, a Piliscsévi Játékpark, a Tarzsanpark, Normafa, Szentendrei Skanzen vagy a Vasúttörténeti Park. Ez kitűnő alkalom arra, hogy az élőlényeket megfigyeljék természetes környezetükben, illetve a tárgyi környezetről is bővítsék ismereteik.

A nagycsoportosokkal minden évben megyünk almát szedni, lovagolni, illetve tavasszal Mogyoróhegyre, ahol az erdőben kirándulást is megtapasztalhatják.

- Kertművelés az óvoda udvarán

Az óvoda udvarát nem mérgező, gyermekbarát fák és bokrok díszítik, teszik árnyasabbá, járulnak hozzá a városi levegő jobbá tételéhez. A fák és bokrok változásán keresztül a gyermekek testközelből megfigyelhetik az évszakok váltakozását.

Az udvar szélén található magaságásokban zöldséges-, fűszernövény- és virágoskertet is művelünk. A gyerekeket egész évben bevonjuk a munkálatokba. Az avar gereblyezésében, hólapátolásban, ültetésben, locsolásban nagy örömmel segítkeznek.

Már kora tavasztól tudunk ültetni, mivel fóliasátorunk van. A kertművelés során megfigyelhetik a növények fejlődését, változásait, fejlődik felelősségvállalásuk is. Az óvoda udvarán komposztáló is található, melyet aktívan használunk.

- Madárbarát óvoda

Óvodánk 2017-től elnyerte a „Madárbarát óvoda” címet a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesülettől. Komoly kritériumrendszernek kellett megfelelni. Udvarunkon több madáretető van felszerelve, melybe télen és kora tavasszal rendszeresen helyezünk el madáreleséget a madaraknak. Egész évben itatjuk őket madáritató segítségével. A költésben is segítségükre vagyunk a kihelyezett odúkkal.

Ezen tevékenységek közben a gyermekek megfigyelhetik a kertben lakó madarakat, fejlődik az állatok iránt érzett szeretetük, védelmük. A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület munkatársai minden évben ellátogatnak óvodánkba, és interaktív előadást tartanak a madarak életéről.

- Külső világ tevékeny megismerése a csoportszobában

Minden csoportszobában természetsarok található. Ide természeti kincseket (falevél, magok, termések, kagylók) gyűjtünk az óvodásokkal közösen. Növényeket, virágokat természetünk, nevelünk. A növények gondozásába a gyerekeket is bevonjuk természetesen. A gyermekek számára könyveket, újságokat biztosítunk a természeti és társadalmi környezetükről. Minden csoportba havonta jár a Természetbúvár magazin.

Lehetőséget és feltételeket biztosítunk a spontán és szervezett vizsgálódásra, megfigyelésre, tapasztalat és ismeretszerzésre a növény, állat, víz, levegő és talaj témakörében. Lehetővé tesszük, hogy a természet felfedezése közvetlen érzékelés és észlelés útján történjen. Elegendő alkalmat, helyet, időt és eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Építünk a gyermekek életkorából adódó kíváncsiságára, kísérletekkel színesítjük az óvodai foglalkozásokat.

Természetbúvár teremmel rendelkezünk, ahol gazdag eszköztár áll rendelkezésünkre a minél érdekesebb foglalkozások, tevékenységek szervezéséhez. Lehetőséget adunk a gyermekek ötleteinek megvalósítására, igyekszünk rávezetni őket a környezet összefüggéseire. Infokommunikációs eszközöket is alkalmazunk az ismeretbővítésre.

Odafigyelünk arra, hogy a tevékenységek közben fejlődjenek erkölcsi tulajdonságaik, döntési és véleményalkotási képességük, nemzeti identitásuk, ismerjék meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét.

A szervezett foglalkozások tervezésénél építünk a gyermekek előzetes ismereteire, érdeklődésükre, motiváltságukra, egyéni és életkori sajátosságaikra, a sajátos nevelési igényű gyermekek eltérő igényeire.

Minden évben ellátogat hozzánk Sasvári Zoltán a „Bogaras bácsi”, aki látványosan és játékosan mutatja be a bogarak változatos életét.

- Egészségét szervezése

Minden évben tavasszal Egészséghetet szervezünk, amikor a középpontban az egészséges életmódra nevelés áll. Állandó program a Természetbúvár foglalkozás, ahol a gyerekek játékos formában, érdekes kísérleteket megfigyelve ismerkedhetnek meg egészséggel és környezettel, kapcsolatos témákkal, például, testápolás, kézmosás fontossága, szelektív hulladékgyűjtés, vízivás fontossága, talajvédelem, levegőtisztaság.

Vitaminbüfé is szokott lenni minden évben, ahol az óvodások egészséges ételeket kóstolhatnak.

Érzékenyítést is szoktunk szervezni, meghívott sérült emberek segítségével. Ezt nagyon fontosnak tartjuk, mivel az óvodáskor szenzitív időszak a másság elfogadása szempontjából és reméljük e program révén a gyerekek toleránsabbá, válnak a fogyatékosággal élő emberek iránt későbbi életük során is.

Zöld jeles napok méltó megünneplése

Szeptember 20.- Takarítási világnap

Ezen a napon kitakarítjuk az udvart közösen, előkészítjük az új nevelési évre. Az óvodások számára gyermekméretű eszközök teszik motiválóbba a közös munkát.

Őszi betakarítás

Ősszel tartjuk. Közösen leszedjük a terményeket, téliesítjük a kertet.

Ősz folyamán a gyerekekkel együtt söpörjük össze a lehullott avart és gyűjtjük nagyméretű zsákokba.

Október 4. Állatok világnapja

Csoportonként ünnepeljük meg.

November 11. Márton nap

A csoportokban megismerkedünk Márton püspök történetével. Különböző tevékenységekkel ráirányítjuk a gyermekek figyelmét az egymás iránti segítőkészségre, szeretetre.

Advent folyamán- Madarak karácsonya

Advent folyamán, egy napon minden csoport készít a madaraknak eleségből díszeket, és ezzel díszítjük az óvoda kertjének fáit.

Március. 1. Újrapapír világnapja

Papírgyűjtést szervezünk évente kétszer.

Március 22. Víz világnapja

Csoportonként foglalkozunk a vízzel, mint kincssel. Ilyenkor megismertetjük a gyerekeket a víz tulajdonságaival, a vízi állatokkal. Az óvodai évek során foglalkozunk a víztakarékossággal, vizek védelmével, vízivás fontosságával is.

Április 22. Föld napja

A Föld napjának hetén foglalkozunk a Föld védelmének fontosságával, a szelektív hulladékgyűjtéssel, az újrahasznosítással.

Közösen szoktunk ültetni növényeket, fát, virágokat az óvoda udvarán.

Május 10. Madarak és fák napja

A nagycsoportosokkal minden évben Mogyoróhegyre kirándulunk, ahol élő madarakat figyelhetnek meg természetes környezetükben. Egész héten a madarak és fák életével foglalkozunk.

Matematikai nevelés

Az óvodában a matematikai nevelés is komplex formában, a gyerekek megismerési funkcióinak gyakorlásában valósul meg.

A gyerekek a környezetük megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jutnak és azokat a tevékenységeik során alkalmazzák.

Célunk, hogy a gyermekek változatos tevékenységekben, különféle élethelyzetekben ismerjék fel a körülöttük lévő dolgok matematikai vonatkozásait: mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyait; alakuljon ítélőképességük, fejlődjön tér-sík szemléletük és mennyiségfogalmuk.

Az egyéni adottságoktól függően szeretnénk, ha a matematikai problémamegoldó gondolkodásuk fejlődne, élvezzék a játékos matematikai feladatokat, fejtörőket.

A matematikai tapasztalatok olyan élmények, amelyek matematikai tényeket és viszonyokat tükröznek. A tapasztalatszerzés akkor igazán eredményes, ha a gyerekek ezt saját maguk szerzik manipuláció, tevékenység közben. Tehát a matematikai tartalmú tanulás legfőbb módja a tevékenység.

Kihasználjuk a foglalkozások szervezésénél a gyermeki kíváncsiságot és kutató kedvet.

Olyan eszközöket, és tevékenykedési lehetőségeket biztosítunk, melyek felkelthetik a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszik lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

Sok matematikai játékot játszunk velük. Széles repertoárral rendelkezünk az eszközök tekintetében (Minimatt-készlet, színes rudak, logikai lapok, kisméretű tükrök, műanyag geometriai testek, mágnes tábla, korongok.)

Sok játékot készítünk saját kezűleg is, erre kitűnő lehetőséget jelentenek az óvodában tartott munkaközösségek, melyek során jól használható játékokat készítünk. Sok egyéni feladatmegoldást, megfigyelési lehetőséget, próbálkozásra, tévedésre alkalmas szituációt és, problémamegoldást, igénylő helyzetet teremtünk.

Az egész óvodai élet során a spontán adódó matematikai lehetőségeket igyekszünk kiaknázni.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a gyerekek elemi ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és a környezetükről
- tudják a nevüket, lakcímüket, szüleik nevét és foglalkozását
- tudják az évszakok nevét, jellemzőit, a napok nevét, sorrendjét és felismerik a napszakokat
- ismerik környezetükben élő növények, állatok nevét, néhány tulajdonságát, védelmüket
- ismerik és megnevezik a környezetükben élő állatokat és képesek egyéb tulajdonságaik és életmódjuk szerint csoportosítani azokat
- Ismernek néhány erdei és vadon élő állatot, madarat, rovart ismerik óvásukat, védésüket, tisztában vannak az ember felelősségével gondozásuk kapcsán
- ismerik óvodánk környékét
- ismerik a legismertebb háziállatok, madarak, vadon élő állatok, halak, rovarok nevét, életformáját, odafigyelnek védelmükre
- felismerik az időjárás és annak változásainak, emberekre és természetre gyakorolt hatását
- ismerik és alkalmazzák az alapvető viselkedési szabályokat, kialakulóban vannak azok az alapvető magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek
- ismerik a legalapvetőbb gyalogos közlekedési szabályokat
- részt vesznek életkoruknak megfelelő környezetvédelmi akciókon
- a jeles napok üzenetét életkoruknak megfelelő módon értik
- a környezet védelmét és óvását kialakító szokások alakulóban vannak
- alapvető ismereteik vannak a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatban (szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, levegő, talaj és vízvédelem)
- tapasztalatokkal rendelkeznek az egészséges életvitellel kapcsolatban.
- elfogadják és a lehetőségekhez mérten, tolerálják, segítik erre szoruló társukat.
- kötődnek a szülőföldjükhöz
- tudnak önállóan véleményt alkotni, és kialakulóban van döntési képességük, ítélőképességük.
- matematikai összefüggéseket felismernek, alapszinten kialakulnak matematikai alapfogalmaik,
- elemi mennyiségi ismereteik vannak
- felismerik a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.
- értik és helyesen használják a mennyiségekkel, relációkkal kapcsolatos kifejezéseket (több, kevesebb, ugyanannyi, rövidebb, hosszabb, stb.).
- önállóan is össze tudnak mérni különböző mennyiségeket, képesek becslésre, párosításra.
- tudnak ismert, megnevezett és meg nem nevezett tulajdonság szerint válogatni, a megkezdett válogatást folytatni, a felismert rendezőelvet megfogalmazni.

- halmazokat tudnak képezni adott és kitalált szempontok szerint.
- másolással képesek megépíteni, kirakni a mintával megegyező elemekből, színben és nagyságban eltérő elemekből térbeli és síkbeli alakzatokat.
- a térben való tájékozódásban értik és tudják az irányokat, helyesen használják a helyeket jelölő névutókat.

4.4. Művészeti nevelés:

4.4.1. Verselés, mesélés

„ A mese az egyetlen irodalmi műfaj, amely utat mutat a gyermeknek, hogyan fedezze fel identitását, és hogyan találja meg a helyét az életben; ráadásul még azt is elmondja, milyen tapasztalatokra van szüksége jelleme továbbfejlesztésére. A mese azt sugallja, hogy a boldog tartalmas életet bárki elérheti – de csak akkor, ha nem futamodik meg a veszélyek elől, és elindul az „úton”. a mese továbbá azt ígéri, hogy ha az a valaki elindul ezen a félelmetes és kockázatos úton, a jóakarató hatalmak megsegítik és végül eléri célját. De arra is figyelmeztet, hogy a gyávákra és kishitűekre, akik visszariadnak énjük felfedezésének kockázatától, sivár élet vár – ha ugyan nem történik valami nagyobb bajuk. „

Bruno Bettelheim

A mesevilág és gyermeki világkép hasonlít egymásra. A mese kedvtelésének tehát gyermeklélektani okai is vannak. A mese intellektuális szinten gondolkodásra, a képzelőerő fejlesztésére és önismeretre ösztönöz, e emocionális szinten nem csak feszültségoldó, harmonizáló, hanem megtanít valakivel azonosulni is: átélhetők a mesehős megpróbáltatásai és a mese valamely szereplőjén keresztül sokkal könnyebb önmagukról is beszélni. Szociális szinten a mese alkalmas az értékek, az erkölcsös viselkedés humán kódjainak megtanítására, valamint arra is, hogy fejlődjön a gyermek anyanyelvi szintje, kommunikációs képessége, önkifejezése.

Természetes tehát, hogy óvodánk mindennapjaiban is nagyon fontos szerepet játszik a mese a vers.

Nagyon büszkék vagyunk gyönyörű meseszobánkra, melynek falait a kiváló meseillusztrátor Bartos Ildikó saját kezűleg rajzolt színes grafikái díszítik.

Hívogató, barátságos, inspiráló, meghitt környezet a gyermekeknek. Meseszobánk jól felszerelt. Megtalálható itt sok kincs: jelmezek, fejdíszek, ujj-kesztyű-fabábok, bábparaván, diavetítő, diafilmek, vetítövászón.

Nagy gondot fordítunk arra is, hogy az óvodánkba meghívott előadók magas színvonalat képviseljenek. Évek óta visszatérő vendégeink a Gézengúz együttes, az Ákom-Bákom Bábcsoport, a Kuttyomfitty Társulat.

Nevelőtestületünk minden téren keresi a megújulást, kihívásokat.

Külön öröm számunkra, hogy találkozhattunk valamennyien a Pompás Napok csapatával, s megtapasztalhattuk miként ötvözik a népmesét a népi játékkal, a néptáncsal és a kézműves, tárgyalkotó tevékenységekkel.

Folyamatosan végezzük akkreditált továbbképzésüket.

A mesedramatizálás is mindennapjaink része. a szülők is bepillantást nyerhetnek ebbe hiszen a gyermekek életének szerves része a meseelőadás.

Csoportszobáink mindegyikében elérhető a gyermekek számára a mese könyv gyermekirodalmi könyvek, leporellók, képeskönyvek.

Cél:

- Olyan embereket nevelni, akik képesek befogadni és létrehozni a valóság esztétikai értékeit: olvasnak, színházba, múzeumba, könyvtárba járnak.
- Megalapozni a gyermekek esztétikai – erkölcsi-irodalmi értékrendjét.
- Fejlődjön a gyermekek anyanyelvi szintje, kommunikációs képessége, önkifejezése.
- A gyermekek élvezzék, értékeljék, szeressék, a magyar népköltészetet, klasszikus költőink, modern kortárs versíróink értékes gyermekekhez közel álló műveit.
- A drámajátékok segítségével fejlődjenek a másokra és saját magukra figyelő, önépítő, gondolkodó-cselekvő készségei, személyiségjegyei.
- Szeressék és értékeljék a bábjátékot, mely lehetővé teszi félelmeik, szorongásaik, feldolgozását, érzelmeik, tapasztalataik kivetítését.

Feladataink:

- A szülők felé közvetíteni a verselés-mesélés fontosságát! Tájékozódni a családok mesélési szokásairól.
- Nyugodt, szeretetteljes, nyitott, bizalommal teljes óvodai közegben, megfelelő környezet és eszközök (meseláda, mesegyertya, mesepárna, csengő) biztosításával a gyermek spontán kíváncsiságára, egyéni sajátosságaira alapozva, értékes műveltségi anyagot közvetítve valósítsuk meg irodalmi nevelését.
- A meseválasztás igazodjon a gyermekcsoport életkorához, összetételéhez. A vegyes, vagy osztatlan szervezeti csoportokba minden életkorú gyermek meseigényét figyelembe kell venni, ki kell elégíteni.
- Az ismétlések erősítő hatása miatt gondoskodni a gyermekek kedvenc meséinek kellő számú ismétléséről.
- Ne múljon el nap mesehallgatás nélkül! A hét bármely napján, a nap bármely szakában, bármilyen tevékenységhez, játékhoz kapcsoljuk a versek, mesék szuggesztív bemutatását.
- Magával ragadó tolmácsolást a fejből való mesélés segíti elő legjobban. A bemutatás érzékletességét, képszerűségét, a mese nyelvi-stilisztikai eszközei biztosítják. Őrizzük meg a fejből mondott szövegben a legpregnansabb nyelvi kifejező eszközöket, stilisztikai megoldásokat.
- Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi-népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Válogassunk hát kedvünkre!

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Aktív befogadói a verseknek, meséknek, történeteknek.
- Képesek megjegyezni 8-10 soros verset.
- Vannak kedvenc verseik, mondókáik, meséik.
- Az ismert mesék tényleges mozzanatait ki tudják emelni, időrendben fel tudják idézni.
- Képesek megkezdett történetet befejezni, kitalálni saját történetet.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak, verselnek.

4.4.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Ének zene, énekes játék, gyermektánc

Kiemelt figyelmet fordítunk a zenei nevelésre, a zene megszerettetésére, befogadására, a zenei képességek játékos fejlesztésére, a táncos mozgásfejlesztésre, illetve a zenei anyanyelvünk ápolására. Balatoni Kata programgazda gondolatán Így tedd rá! módszertan immár nemzetközileg is elismert népi játék, néptánc módszertani program komplexitásának köszönhetően minden kompetenciaterület fejlődését segíti, támogatja. A nevelőtestület minden tagja elvégezte az Így tedd rá módszer alapképzését. A pedagógus és gyermek is élményekkel és ismeretekkel találkozik, mely szinte észrevételen beépül a mindennapi élet forgásába. A módszer segítséget ad a pedagógus számára könnyed játékosságával hagyományaira épülő tematikájával. A játék kiemelt szerepe valósul meg, mely legfejlesztőbb tevékenysége a gyermeknek. Továbbá szakmai segítséggel erősíti a pedagógusokat az Ének-zene, énekes-játék, gyermektánc munkaközösség, ami lehetőséget nyújt a módszertani, gyakorlati megújulásban.

Célunk „Az éneklés az öröm forrása, kedvelt, önfeledt tevékenység, és hogy részt vállaljon a teljes személyiség formálásból” (Kodály). Örömteli élményekben, gazdag tevékenységekben a zenei érdeklődés. A gyermekek zenei képességeinek (ritmus és hallásfejlesztés) kialakítása, fejlesztése. A népi dalos játékok, hagyományok, gyermektáncok alkalmazásával a nemzeti identitástudat kialakítása.

Feladatunk, hogy fejlesszük a gyermekek nyelvi képességeit, a gyermekdalok és zenei készségfejlesztő játékokban rejlő anyanyelvi érték kihasználásával. A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő zenei repertoárral, felkészültséggel nyújtunk a gyermekeknek minél több zenei élményt. A nemzeti identitástudat kialakítását, erősítését segítjük a magyar népszokások, jeles napok megismerésével, ápolásával. Egy-egy jeles nap feldolgozása hozzájárul az óvodai rendezvények, ünnepségek színvonalának emeléséhez. Lehetőség nyílik a népi hangszerek, valamint az élő zene, élő zenekar megismerésére is. Visszatérő élő zenekar az óvodánkban a Kolompos Együttes, valamint a Kuttyomfitty Társulat, akik minden ünnepkörben

színes előadásokat nyújtanak a gyermekeknek, és felnőtteknek egyaránt. Az ünnepvárás és készülődés hangulata énekléssel, táncolással, zenehallgatással teljesebbé válik. Az ünnep ünnepibbé válik a nevelőtestület farsangi és pünkösdi táncos játékaival. Hagyománnyá vált óvodánkban ősszel a szüreti valamint a farsangi táncos előzenekarral. Az óvoda néptáncos szoknyáit a kislányok szívesen felveszik a mulatságokon és a mindennapokban egyaránt. A fiúk minden csoportban megtalálható kalapokat, mellényeket viselik.

A népi gyermekjátékok közös éneklésével, a néptánc elemeinek megismerésével észrevétlenül ismertetjük meg gyermekeinket népünk hagyományaival. A gyermekek élő zenei élményéhez juttatása, szemben a gépi zenei hatással. A zenehallgatás anyaga az óvónő igényes válogatását tükrözi. Óvodánkban minden csoportjában megtalálhatóak a ritmusjátékos hangszerek: dobok, ritmusbotok, triangulum, cintányér, csengő, stb.. A mindennapos hangszerhasználat a zenei készségfejlesztésben fontos szerepet játszik. A hangszerekkel való ismerkedés különleges izgalmat és élményt jelent a gyermekeknek.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe vesszük a nemzetiségi, etnikai kisebbségi gyermekek hovatartozását is. Észrevesszük és felhívjuk a szülő figyelmét /ha kell/ a gyermekben rejlő tehetségre. A gyermek zenei képességeinek fejlesztése, (zenei hallás, ritmusérzék, zenei emlékezet), a zenei anyanyelv megalapozása, alkotókedv, éneklési kedv kialakítása. A közös éneklések, énekes játékok során a mozgásuk fejlesztése mellett a közösségi érzést erősítjük.

Gyermektánc: a néptánc alapjait az Így tedd rá! módszer segítségével szeretettjük meg a gyermekekkel. Megismerkednek különböző mozgás-és térformákkal, (kaputartás, vonulás kapu alatt, hullámvonal, keresztfogás) táncmozdulatokkal. Előkészítik a későbbi néptánc tanulást.

Óvodáskor végére a gyermek örömmel, bátran énekel akár egyedül is, szívesen játszik (kezdemenyez) dalos játékokat. Zenei érzékenysége, fogékonysága, tiszta éneklése, életkorának megfelelő. Megkülönbözteti a lassú, gyors tempókat, valamint a magas, mély, halk, hangos hangokat. A gyerekek mozgása esztétikus, ritmust követő. Szívesen hallgatnak zenét, tudják érzékeltetni az egyenletes lüktetést. Szép testtartással, egyenletesen, a kör formáját megtartva járnak. Egyszerű táncos mozgásokat megformálnak: dobbantás, koppantás, átbújás, párválasztás, páros forgás, kifordulás, köralakítás. Felismerik a halk-hangos közötti különbségeket, tudnak halkán és hangosan énekelni, tapsolni. Dallamot képesek felismerni dúdolásról, hangszerről, kezdő, erősen eltérő belső vagy záró motívumokról. Tudnak dallammotívumot - hallható jelre- elbújtatni. Képesek a természet, a környezet hangjainak és zörejeinek, különböző hangszíneinek finom eltéréseit megkülönböztetni.

Hagyományaink, ünnepeink

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az ünnepekkel közvetítjük nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézzük a néphagyományokat.

Célunk, a hagyományaink ápolásával gyermekeink érzelmi kötődését szeretnénk erősíteni óvodánkhoz, valamint a családi jelleg erősítése a gyermek és felnőtt közösség baráti együttlét. A magyar népi kultúra ápolása, a hagyományörzés korosztálynak megfelelően.

Feladatunk a népszokások megismertetése, ami mára nem csupán feladat, hanem erkölcsi kötelesség. A gyerekekkel közösen, együtt készülünk az ünnepekre, amely az ünnep fényét emeli az alkalomhoz illően feldíszített óvoda. A programok erősítik a gyermekekben a hagyományok tiszteletét, az összetartozást, a közösségi érzést, az egymásra való odafigyelést. Közös élményszerzés biztosításával ünnepek, hagyományok megismertetése életkori sajátosságokhoz igazítva. A néphagyományt sokszínű tevékenységekkel gyarapítjuk népmese, népdal, néptánc által. A gyermekek elsajátítják a jeles napokhoz, ünnepekhez, munkaalkalmakhoz kötő népszokásokat.

Néphagyományaink

Őszi ünnepkör:

- Szüret: almaszüret
- Márton nap

Téli ünnepkör:

- Advent
- Mikulás nap
- Karácsony
- Farsang

Tavaszi ünnepkör:

- Március 15.
- Húsvét

Nyári ünnepkör

- Pünkösöd

A gyermeki élet ünnepei

- Születésnap, névnap
- Anyák napja
- Évzáró, ballagás

Természetóvó jeles napok

- Állatok Világnapja
- Víz Világnapja
- Föld Világnapja
- Madarak – fák napja
- Betakarítás napja

Állami ünnep

- Március 15.

Óvodánk hagyományai

- Közös kirándulások
- Lovaglás
- Adventi munkadélutánok
- Karácsonyi Vásár
- Családi Így tedd rá mozgásos nap
- Liliom-hét
- Óvoda Születésnap

Az ünnep és a néphagyományörzés az óvodában igen szorosan összefonódik. A népszokások általában az egyházi ünnepekhez és az évszakok változásaihoz kapcsolódnak. A jeles napok az őszi, téli, tavaszi és nyári napforduló köré csoportosulnak.

A néphagyomány tartalma a mindennapokban, az egyes tevékenységformákban:

- **Vers-mese, dramatikus játékok:** népmesék, mondókák, rigmusok, időjósítások, névcsúfolók, találós kérdések.
- **Ének-zene, énekes játékok, zenehallgatás:** mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres zene.
- **Rajz, mintázás, kézimunka:** sodrás, fonás, nemezelés, agyagozás, mézeskalácssütés, bőrzés, szövés, növényi alapú játékok készítése.

- **Környezet tevékeny megismerése:** találós kérdések, népi jóslatok, jeles napok, népszokások.

Az óvodáskor végére várható eredmények:

- Ismerik a jeles napokhoz, ünnepekhez kötődő népszokásokat.
- Megértik a népi nyelvezet sajátosságait, kellő ismerettel rendelkeznek a népi mondókák, dalok, mesék tárházából.

4.4.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A vizuális nevelés önmagában is összetett, sokszínű nevelési terület, amely hozzájárul a gyermeki személyiség kibontakozásához. Magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, valamint a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedést.

„...szóval, ceruzával, filccel, festékekkel rajzoljatok....

mártsátok bele a kezeteiket a gipszbe,

ragasszatok papírt,

mintázzatok agyagból, vágjatok,

hímezzetek, varrjatok, szögeljetekek,építsetek.....

Képzeldjetekek!Találjatok fel!Alkossatok! Éljetek! „

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka során fejlődik a gyerekek képi-és plasztikai kifejezőképessége, érzékszervi tapasztalatai differenciálódnak, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességük alakul, élmény és fantáziaviláguk gazdagodik, képi gondolkodásuk fejlődik, tér- forma és szín képzeteik bővülnek, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük formálódik.

Óvodánkban olyan környezet kialakítására törekszünk, ahol a gyerekek örömteli tevékenységként élhetik meg a rajzolást, festést, mintázást, kézi munkázást.

A vizuális tevékenykedések feltételeit folyamatosan biztosítjuk.

1.Hely: Minden csoportszobában van egy nagyméretű munkaasztal, ahol a mást játszó gyerekektől védett az alkotók köre.

2.Eszközök: A munkaasztal közelében vannak elhelyezve, nyitott polcokon, a gyerekek számára könnyen elérhető helyen. Sokféle alkotó tevékenységhez, méretben, számban és minőségben megfelelő eszköztárat biztosítunk az óvodásaink számára. A nálunk töltött évek alatt a gyerekeknek lehetőségük van ezen eszközöket kipróbálni, biztonságosan kezelni.

3.Idő : A rajzoló, festő, mintázó, kézi munkázó tevékenységekhez elegendő időt biztosítunk, a gyerekek addig alkothatnak, amíg kedvük tartja.

4.Élmény: Többirányú tapasztalati úton megismert, több érzékszervre ható, változatos élményeket nyújtunk, melyből kialakulhat a gyerekek saját identitása a művészetek és a világ felé. Ezek által gazdagodik óvodásaink képi világa, amely alkotásaik alapjául szolgálnak. Motivációként gyakran élünk a művészet erejével: egy verssel, mesével, énekkel, zeneművel vagy képi alkotással. Gyakran egy új eszközt vagy technikát alkalmazunk az érdeklődés felkeltésére.

Óvodánkban a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka spontán és szervezett formában valósul meg.

1. Spontán: A gyerekek spontán rajzolgatásának fontos jellemzője a szabadság: akkor, azt és addig alkot a gyermek, ahogy kedve tartja. Mindehhez folyamatosan biztosítjuk a szükséges feltételeket illetve a lehetőséget arra, hogy kiélhessék, előhívhassák belső vágyaikat, feszültségeiket, gondolataikat. A rajzolás, festés, mintázás, kézi munka a játék egyik fajtája és sok gyereknél központi szerepet játszik. Amikor például magában rajzol egy gyermek, akkor beleéli magát az általa rajzolt történetbe: beszél, nevetgél közben, végigjártassa mindazt, amit lerajzol. Ami nem kerül a papírra, azt hozzámeséli, kiegészíti.

A csoportszobán kívül az udvaron is lehetőséget teremtünk a kézműves tevékenységek folytatására (homokozás, kréta).

2. Szervezett: a mindennapi szabad játékba integrálva, hetente egyszer, tudatosan irányított, kötetlen, mikro csoportos rajzoló, festő, mintázó, kézi munkázó tevékenységeket szervezünk. A téma kiválasztásában figyelembe vesszük a gyerekek fejlettségét, élményeit, tapasztalatait, építünk az érdeklődésükre, ötleteikre. Az általunk kezdeményezett témával kb. egy hétig tevékenykedhetnek a gyerekek. Az elkészült alkotásokat először a csoportszobába helyezzük ki, hogy a gyerekek megismerhessék egymás munkáit. Ezután a gyereköltözőkben kialakított faliújságra kerülnek, ahol a gyerekek büszkén mutatják meg a szüleiknek az alkotásaikat. Egyes csoportok csak a nevelési év végén adja haza az alkotásokat, másoknál mindez folyamatosan zajlik.

Az óvodánkba járó gyerekekkel változatos technikákat, anyagokat ismertetünk meg. Ezek kivitelezése során az alkalmazott eszközök használati módját is elsajátítják.

A gyerekeket egyéni képességeikhez, fejlettségükhöz igazodva segítjük a rajzoló, festő, mintázó, kézi munkázó tevékenységek során. Folyamatosan figyelemmel kísérjük rajzfejlődésüket. A tehetség ígéretes gyerekeket a csoporton belül gondozzuk: összetettebb vagy nehezebben kivitelezhető technikák megismertetésével, szüleinek figyelmét felhívjuk a vizuális területtel összefüggő, óvodán kívüli programokra, eseményekre.

Az alkotásokhoz gyakran gyűjtőmunkát végzünk akár a természetben / falevelek, termések, kavicsok../, akár otthon /kupak, gyufás skatulya, parafa dugó.../.Gyakran a szülőket is bevonjuk ebbe a folyamatba.

Szintén a szülők bevonásával minden évben egyszer / advent előtt kb. két héttel/ ún. munkadélutánt szervezünk. Ezen alkalmakon többek között karácsonyi díszeket, játékfigurákat, jelképeket, süteményeket készítünk a közelgő karácsonyi vásárra.

Egyes ünnepekhez kapcsolódóan (karácsony, anyák napja) ajándékot készítünk a gyerekekkel. Ezenkívül gyakran segítenek játékok, bábok elkészítésében vagy az évzáró közeledtével a kellékek, jelmezek kivitelezésében.

Óvodánkban törekszünk az esztétikus környezet kialakítására. A belső terek kialakításában és a díszítésben szem előtt tartjuk a harmóniát és az ízlésséget. A zibongó díszeket a kézműves munkaközösség tagjai készíti. A csoportszobák díszének elkészítésébe és elrendezésébe többnyire a gyerekeket is bevonjuk, ezáltal fejlődik a szép iránti fogékonyságuk, igényük az esztétikus környezetre, formálódik az ízlésük.

Óvodánkban 10 éve kézműves munkaközösség működik, amely remek lehetőséget teremt az új vizuális technikák, eszközök használatával kapcsolatos ötletbörzére, eszmecserére, a továbbképzéseken nyert tapasztalatok megosztására. A foglalkozások témáját főleg az óvoda zibongójának díszítése és a játékkészítés képezi. Az összejöveteleinken szerzett tudást tovább adjuk a nevelőtestület más érdeklődő tagjainak is és a gyerekek vizuális nevelésében nagy sikerrel kamatoztatjuk.

A fejlődés jellemzői óvodás kor végére

- Többféle technikát ismernek és alkalmaznak.
- A képalakításban egyéni módon jelenítik meg az élményeiket, elképzeléseiket.
- Részletes, formagazdag, egyéni színalkalmazás jellemzi alkotásait.
- Örülnek egymás alkotásainak és a közösen elkészített munkáknak.
- Téralkotásban, építésben kreatívak, együttműködők.
- Plasztikai munkáik sajátosak, részletesen kidolgozottak.
- Rácsodálkoznak a szépre, képesek gyönyörködni benne.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.

4.5. Mozgás

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A mozgáskoordináció, a természetes hely- illetve helyzetváltoztató, és a finommotoros mozgáskészségek tanulásának, intenzív fejlődésének szakasza az óvodás kor, melyet érzelmi biztonságot nyújtó spontán játékokban, azon belül főleg a szabad játékban lehet elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok alkalmazására, a szabad levegő rendszeres kihasználására.

A mozgás a gyermek természetes megnyilvánulási formája, minden funkció fejlődésének alapja. Az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a gyermek fejlődésében. Ebben az életkorban leginkább a mozgástevékenységben szereznek információt környezetükről. Kedvezően befolyásolja az értelmi és a szociális képességek alakulását, az együttműködést, nyitottságot, társadalmi érzékenységet, más kultúra elfogadását.

A spontán, a szabad játék keretein belül végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások épüljenek be az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, hiszen együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére -pozitív énkép, önkontroll, érzelmi élet szabályozása, szabálykövetés, társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg.

1. A szabad játékban a gyermekek spontán, természetes mozgása közben.

2. A kötelező foglalkozásokon:

- testnevelés foglalkozás
- a mindennapi átmozgató, frissítő, játékos tornán
- úszásfoglalkozásokon

Cél:

- a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a mozgásigény beépítése bioritmusukba
- a mozgástanulás elősegítése
- testi és motoros képességek fejlesztése egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével
- szerezzenek sokoldalú mozgástapasztalatokat az alapvető mozgásformák gyakorlása által
- természetes mozgáskedvük megőrzése
- erő és állóképesség fejlesztése
- helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakítása

Feladat:

- a gyermekek életkorához, képességeihez, adottságaihoz mért változatos mozgásformák és mozgástevékenységek biztosítása
- a gyermek életkorának megfelelő terhelés
- lelki feszültség oldása.
- mozgáskultúra fejlesztése
- segítsük a gyermek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását
- minden mozgásos tevékenységhez biztosítani a balesetmentes helyet, a megfelelő időt, valamint a könnyen kezelhető, esztétikus, baleset-mentes eszközt

- a spontán, a játékba, azon belül a szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk,
- a felmerülő konfliktusokat hatékonyan kezeli, ösztönzőleg hat azok kompromisszumos megoldására
- olyan tanulási eszközök, képességfejlesztési segédanyagok, eszközök használata, mellyel a kitűzött célokat el lehet érni.
- az óvodapedagógus visszajelzései, értékelései világosak, egyértelműek, azok a konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak és figyelembe veszik a egyéni képességeket, támogatva a gyermekek fejlődését
- a fokozatosság és tudatosság elvének figyelembe vételével a nagymozgások, térérzékelés fejlesztése
- az egyéni bánásmód érvényesítése
- szem-kéz- láb koordináció fejlesztése
- versenyjátékok során a figyelem, koncentráció, közösségi érzés, türelem, önfegyelm, nyerni és veszíteni tudás fejlesztése
- az SNI-s gyermekek segítése az önállóság, az önkiszolgálás, eszközhasználat során
- az óvodapedagógus saját pedagógiai gyakorlatát folyamatosan elemzi és fejleszti

Mozgás a szabad játékban

Cél:

- minden gyermek találja meg a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.
- fejlődjön a gyermek problémamegoldó és önálló gondolkodása különböző problémahelyzetek biztosítása által.

Feladat:

- lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra inspiráló mozgásos környezet kialakítása
- a gyermekek napirendjében egész nap folyamán biztosított a megfelelő minőségű és számú eszköz, az idő és a hely a mozgásos tevékenységhez

- csoportszobában, udvaron egyaránt óvodánk speciális adottságai lehetővé teszik, hogy az óvodai zsibongó tágasságát kihasználva további lehetőségeket keressünk gyermekeink mozgáskedvének megőrzésére, kielégítésére, fejlesztésére.
- az eszközök biztosítása a mozgásformákhoz.
- az SNI-s gyermekek állandó figyelemmel kísérése, bevonása, segítése
- a természetben megtalálható és házilag elkészíthető eszközök kreatív felhasználása és beépítése a mozgásos játékokba
- megfelelő módszerek választása a mozgás sajátosságainak, a kitűzött céloknak megfelelően alkalmazva, hogy az adott tevékenység hatékonyan fejlessze a kompetenciákat és a választott módszerek elősegítsék a tanulás eredményességét
- az óvodapedagógus törekszik a gyermekek motiválására, aktivizálására.
- pedagógiai terveit a megvalósulás eredményességének függvényében felülvizsgálja.
- alkalmazza a differenciálás elvét és kihasználja a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket, fejleszti a gyermekek együttműködési képességét.

Tartalma

3-4 évesek

A természetes nagymozgások fejlődését segítjük elő. A csoportszobában a kúszáshoz, mászáshoz, bújáshoz szükséges eszközöket biztosítjuk: Greiswald egy-egy eleme, billenő rácshinta- mászó állásban. Az egyensúlyérzék fejlesztéséhez használt eszközök, mint dynair párna, bilibo minden csoportban elérhetőek. A zsibongóban Rotikom és csúzda, és egyensúlyozó játék elérhető.

Ebben az életkorban a gyermekek gyakran kezdeményeznek kúszó-mászó, bújó játékokat. Igyekszünk ezeket a mozgásos tevékenységeket megerősíteni a szükséges és elégséges szabályok megtartása mellett.

4-5 évesek

Nagyobb hangsúlyt helyezünk a szem-kéz, szem-láb koordinációjára és az egyensúly fejlesztésére. Ezt szolgálják a különböző célba dobó játékok: kugli, ugróiskola, ugrálókötelezés. Az egyensúly fejlesztésére hintázó, ringató, pörgő mozgások közben nyílik lehetőség.

Erre a célra különböző hinták: billenő rácshinta, UFÓ, kötélhinta, hintaszék, forgókorong, lépegetők állnak a gyermekek rendelkezésére, a zsibongóban Rotikom, csúzda is elérhető.

Ezek a mozgások ingerlik a vesztibuláris központot és ez segíti az idegrendszer szerveződését, fejlődését.

6-7-8 évesek

A finommotorika fejlesztésére fektetjük a legnagyobb hangsúlyt. Ez a terület leghatékonyabban a játéktevékenységben fejleszhető. Célunk, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének és temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet.

- labdajátékokban: sokféle anyagú- és méretű kislabdákkal való játék
- célba dobó játékokhoz: földre, falra rajzolt célok, lelógó, csengő, karika, műanyag zacskó, kosárlabda
- ugróiskolák: földre rajzolt érdekes alakzatok, állatfigurák, a folyósón, zsibongóban, csoportszobában ragasztott formák

Mozgás a kötelező foglalkozásokon

Helyi programunk a gyermek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztésre épít, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében alkotó módon maga tervezi meg a gyermekek fejlesztését, a továbbhaladás ütem

Testnevelés foglalkozások

Óvodánk tornaterme rendkívül jól felszerelt, így az egyes foglalkozások megtervezésénél a csoport általános fejlettségének és fejlődési ütemének figyelembe vétele mellett lehetőség van az eszközök és tornaszerek széles körű tervezett felhasználására. A tervezésnél az óvodapedagógus figyelembe veszi a fejlődési lapok eredményét, melyben félévente rögzítve van

az egyes gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapota. Az irányított mozgástevékenységek, főgyakorlatát a csoportnaplóban évszakokra bontva tervezi meg, a gyermekek fejlődési szintjének figyelembevételével, biztosítva az ismétlési lehetőségeket.

A pedagógus nagy hangsúlyt fektet a differenciálásra, odafigyel a különleges bánásmódot igénylők eltérő igényeire, szükség esetén hosszabb fejlesztési tervet dolgoz ki.

A testnevelés foglalkozások anyaga az atlétika és a torna játék jellegű gyakorlataiból tevődik össze, kiegészülve a gyógytestnevelés preventív mozgásanyagával.

Lehetőség szerint az atlétikai gyakorlatok / futás, ugrás, dobás / anyagát olyan időszakra tervezzük, amikor azokat a szabadban végezhetik a gyerekek.

Mozgás szervezése foglalkozásokon

Óvodánkban a jól megtervezett és szervezett mozgásos játékokkal, testnevelés foglalkozással, mindennapos testneveléssel biztosítjuk a gyerekek természetes mozgásainak (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás) és testi képességeiknek, mint az erő, ügyesség, állóképesség, társra figyelés gyakorlását és fejlődését. Ezek hozzájárulnak a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kismozgások kialakulásához.

A részben osztott csoportok, valamint az úszásoktatás miatt heti egy kötelező testnevelés foglalkozás történik csoportonként a tornateremben. A mindennapos testnevelés a csoportszobában, a zsibongóban, vagy az udvaron szabad levegőn történik. A gyermekek gyors és alapos átmozgatása, melynek során lehetőség nyílik a testnevelés foglalkozások főgyakorlatainak előkészítésére, a foglalkozásokon végzett gimnasztikai feladatok gyakorlására, a napi játékhoz kapcsolódó utánzó mozgásokkal teli játéokra.

A vegyes csoportok foglalkozásszervezésénél döntő szempont, hogy a két korosztályban (kis-nagy csoport esetén), mivel nem csupán életkorból adódóan más a gyermekek alkata, mozgásigénye, terhelhetősége, mozgástapasztalata, mozgáskoordinációja, helyzetfelismerőképessége, a helyi egy testnevelés foglalkozást eltérő időpontban kell tervezni és ehhez igazítani a tevékenységek, tempóját, időtartalmát, módszereit.

Ez segít a vegyes életkorból adódó nehézségek kiküszöbölésében. Az óvodapedagógus szükség esetén rugalmasan változtat előzetes tervein, figyelembe véve a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotát.

Fontos szempont, hogy a gyermekek sokat és szabadon mozoghassanak, legyen részük sok mozgásos tapasztalatban, élményben.

Cél:

- a gyermeknek önmagáról egyre pontosabb képe legyen, ismerje meg testrészeit, azok funkcióját
- a gyermek örömmel vegyen részt a foglalkozásokon, a szervezett mozgás foglalkozás játékelmény legyen számára
- pozitív mozgástapasztalat begyűjtése
- előzzük meg illetve csökkentjük a magatartási, figyelem, tanulási problémákat, testtartási hibákat
- a mozgás foglalkozások fejlődés és élményközpontúak legyenek, teljesítménykényszer és versengés mentesek és kellőképpen játékosak, hogy a mozgást egy életre megszerettessük a gyermekkel

Feladat:

- a tornát, játékos mozgásokat, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeket teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján - az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe vételével - minden gyermek számára biztosítani
- a rendszeres szervezett foglalkozások tervezésekor a képességfejlesztési lehetőségek kijelölése
- a térben való tájékozódás, helyzetfelismerés, döntés és alkalmazkodóképesség fejlesztése, valamint a személyiség akarati tényezőinek segítése
- a gyermeki szervezet növekedésének, teherbíró, ellenálló képességének fejlesztése
- egészség megőrzése, megóvása, az egészséges életmódra nevelés
- pozitív visszajelzésekre épülő bizalommal teli légkör kialakítása
- mozgásfejlődési nehézség tapasztalása során a gyermek, megfelelő szakemberhez való irányítása

Tartalma

3-4 évesek

Testnevelési anyaga nagyrészt a természetes mozgásra épül.

A nagymozgások fejlesztése kiemelt feladat. Különböző járások, futások, kúszások, mászások talajon, szereken, tárgyak alatt vagy tárgyak fölött. Az észlelés külön nincs tervezve, az a

spontán fejlődés eredménye. Kicsiknél fontos, hogy örömmel vegyenek részt a foglalkozásokon. Sokat segíthetnek ebben a mozgásos játékok, a játékokat az aktuális pedagógiai fejlesztési célhoz a legadekvátábban rendeljük hozzá. Az óvónő döntését a játék kiválasztásában az óvodai játék-repertoár segíti.

4-5 évesek

Nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése.

A mozgásfejlesztésnél előtérbe kerül:

- az egyensúlyérzék fejlesztése
- különböző mozgások emelt felületen történő végzése,
- fordulatok, testhelyzet-változtatások,
- futás közbeni megállás,
- szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok.
- testséma fejlesztésénél kiemelten az oldaliság tanítása.
- jobb-bal kifejezések bevezetése, dominancia erősítése
- megjelenik az észlelés fejlesztése, de még nem kiemelt feladatként

6-7-8 évesek

- a legcéltobb az észlelés fejlesztése.
- az alaklítás, formaállandóság fejlesztése /pl. csukott szemmel végzett gyakorlatok/.
- új feladatként jelenik meg a finommotorika fejlesztése.
- ezt segítjük a tornaszerek különböző fogásmódjával, kisebb, testrészekkel végzett mozgásokkal. Különböző méretű, alakú labdákat, botokat, szalagokat igyekszünk sokat és sokszor használni.

Mindennapi átmozgató, frissítő torna

Helyi programunkban az óvodai testnevelés szerves része a mindennapi frissítő torna.

Naponta egyszer, amikor nincs kötelező mozgásnevelés 10-20 perces időtartammal szervezzük meg. Időpontját csoportonként a csoport napirendjének megfelelően tervezi meg a

óvodapedagógus. Lehetőség szerint minél többször a szabadban célszerű a foglalkozásokat tartani – megfelelő időjárás és öltözet mellett.

Anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal.

Cél:

- egészséges életvitel kialakítása, a mozgás megszerettetése.
- válják igényükké a mindennapi mozgás.
- fejlődjenek motoros képességeik.

Feladat:

- minden gyermek szívesen vegyen részt benne, majd válják igényükké a mindennapi mozgás.
- legyenek kedvenc mozgásos játékaik, melyek eljátszását napközben maguk is kezdeményezik.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- képesek lesznek mozgásukat a leghatékonyabban megtervezni
- a rendszeresen szervezett helyváltoztató, helyzetváltoztató és finommotoros mozgások elsajátítása, és az ezek megfelelő végrehajtása
- az iskolához szükséges erő, állóképesség, valamint a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly megléte
- a kooperatív mozgásos játékokban való aktív részvétel
- ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni
- saját és társaik adottságának tolerálása (másság, pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás)
- a rendszeres mozgás életformájukká kezd válni
- tanult mozgásformákat készségszinten tudják alkalmazni a mindennapokban
- mozgástevékenységek során kialakulnak az iskolaérettséghez szükséges értelmi, erkölcsi, akarati, esztétikai és munkajellegű tevékenységek képességei
- örömmel és önként vesznek részt a különböző mozgásos tevékenységekben
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek is képességükhöz mértelen elsajátítják a fenti eredményeket

Úszásfoglalkozások

*„ A víz, annak használata
elkíséri az egész emberiséget
a bölcsőtől a sírig.
Legjobb barátja annak,
Aki bánni tud vele,
De mindenkor
Félelmetes ellensége marad
Annak, aki nem tanul meg úszni”*

/ Ovidus /

Óvodánkban jól felszerelt tanuszoda működik.

A tanmedence mérete: 7,2x3,8 m

A medence vízmélysége: 0,8 m

A víz hőmérséklete: 30-32 °C

Személyi feltétel: 1 fő úszásoktató – sportedző – úszómester

Mind a hat csoport lehetőséget kap az oktatásban való részvételre differenciált csoportokban, illetve a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése heti 1 órában külön történik, ha a gyermek nem integrálható a csoportba.

A bontott csoportokban történő oktatás biztosítja az ideális létszám megtartását, ami a tanmedence méreteihez igazodik, így a gyermekek a saját fejlettségi szintjének megfelelő oktatásban vesznek részt.

A felhajtóerő és a gravitáció állandó kölcsönhatása, valamint a közegellenállás új alkalmazkodási, tanulási folyamatokat indít meg a gyermek idegrendszerében. Olyan mozgások gyakorlására is lehetőség nyílik, melyek a szárazföldön kivitelezhetetlenek. A sűrű, meleg közeg állandó taktilis ingerlést jelent. A közegellenállással szemben végzett mozgás növeli az erőnlétet. A tér három dimenziójának megismerésére ad lehetőséget.

A vízben való mozgás életkortól független, élettani hatásai korosztálytól függetlenül érvényesülnek. A víz nemcsak az úszásnak gyakorlása során fejti ki jótékony hatását, hanem

már önmagában is hat a szervezetre. A benne való mozgás ingerek sokaságát biztosítja a gyermekeknek, más mozgásélményt biztosít, mint a szárazföldi mozgás. Mások a látási, hallási információk, más a tájékozódás, tapintás, mint a szárazföldön. A felhajtóerő miatt más a mozgás kivitelezés.

Cél:

- a gyermekekkel való jó és hatékony együttműködés folyamatos kialakítása
- a vízben való mozgás örömeinek megéreztetése, megismertetése, ezzel hozzájárulva az egészséges életmód kialakításához
- az uszodai viselkedés megtanulása
- az SNI-s gyerekek segítése, integrálása a csoportba

Feladat:

- fokozatos terhelés kialakítása a feladatokban és időben egyaránt;
- a játékosság megőrzése mindegyik szakaszban.

Az oktatás szakaszai

Első szakasz – Vízhezszoktató tréning

3-4 évesek

A vízhez szoktatás első időszakába a csoport nevelői is bekapcsolódhatnak, így egy felnőtt több gyermeknek nyújt jelenlétével biztonságérzetet.

Cél:

- a gyermek szeresse meg a vizet, szívesen vegyen részt az órákon
- magabiztosan mozogjon az új közegben
- játékos formában ismerkedjenek a vízzel

Feladat:

- a vízhez, mint új közeghez szoktatás
- primitív reflexek leépülését elősegítésére irányuló feladatok
- a természetes mozgások vízben való kivitelezése
- szem – kéz, szem – láb, szem mozgáskoordinációs feladatok
- eszközökkel végezhető feladatok
- víz alá merülés tanítása
- vízbe ugrás segítségével
- vízi szőnyeg használata segítségével
- uszodai viselkedés alapjainak megismerése

Második szakasz – Kezdő tréning

5-6 évesek

A vízhez szoktatott gyerekeknél elkezdődik a tényleges úszásoktatás, melynek a váza a játékokra épül.

Cél:

- a lebegés, siklás elsajátítása
- a gyors- és a hátúszás alapjainak elsajátítása
- biztos vízbeugrás és vízbeérkezés végrehajtása
- játékos tevékenységen keresztül ismerjék meg a mozgást

Feladat:

- aktív egyensúlyérzéklet és vesztibuláris szakaszt fejlesztő feladatok
- eszközökkel (úszódeszka, bója, karika, szörfdeszka, vízi szőnyeg) végezhető feladatok
- természetes mozgások kivitelezése különböző módosításokkal, különböző eszközökön
- vízbeugrások
- siklás tanítása
- egyes úszásnemek alapttechnikájának kialakítására irányuló feladatok
- uszodai viselkedés szabályainak megismerése

Harmadik szakasz - Haladó tréning

Cél:

- 2 úszásnem (gyors, hát) elsajátítása, és pontos, magabiztos kivitelezése
- mellúszás alapjainak elsajátítása
- a játékos tevékenységen keresztül ismerjék meg a szaknyelvet

Feladat:

- úszómozgások egyéni technikájának javítása
- tervszerű fizikai terhelés
- egy időben többirányú figyelmet igénylő, vesztibuláris rendszer fejlesztésére szolgáló feladatok
- vízijátékok megismertetése és a szabályok betartásával való üzése
- uszodai viselkedés szabályainak ismerete és betartása

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- óvodásaink megalapozott vízbiztonsággal hagyják el az óvodát
- szeressék a vizet és tudjanak benne mozogni
- az SNI-s gyermekek testi- és értelmi képességük szerint tudjanak úszni
- legyenek tisztában az uszodai viselkedés szabályaival és tartsák be azokat.

SNI-s gyermekek úszás foglalkozása

Óvodánkban az SNI-s gyermekek számára külön biztosítjuk az úszás-foglalkozásokat. A víz, mint új közeg, új és más lehetőséget biztosít a mozgásfejlesztésben, mint a szárazföldi (tornatermi) mozgásfejlesztés.

Cél:

- a gyermek megismerje és megszeresse a vizet
- biztonságban tudjon az új közegben mozogni
- az egyéni képességeihez mérten tanuljon meg úszni
- kialakuljon a vízben való mozgás, az úszás iránti igény a mindennapokban

Feladat:

- ha szükséges és a gyermek állapota igényli, egyéni keretek között biztosítjuk a foglalkozásokat
- egyénre szabottan alkalmazkodunk a gyermek fejlettségi szintjéhez, napi hangulatához, motiváltságához
- minden gyermek célzottan, a saját diagnózisához megfelelően kapja a képzést
- az új helyzettel (uszodába érkezés, átöltözés, uszodai viselkedés) segítjük a gyermek személyiségformálódását
- a szülőkkal való szorosabb együttműködés

4.6. Munka jellegű tevékenységek

„ Segíts nekem, hogy magam csinálhassam „,

Maria Montessori

Munka jellegű tevékenységek

Az óvodában a gyermekek szívesen vállalnak munka jellegű tevékenységeket, ha pozitív megerősítést kapnak érte. A munkavégzés során ismereteket szereznek a társadalmi- és természeti környezetükről, de személyiségük is fejlődik általa.

A mi feladatunk, hogy ehhez megteremtsük a feltételeket, segítséget nyújtsunk, hogy egyre aktívabban és önállóbban végezhesék ezeket, kialakítva a belső fegyelmet és kitartást.

Alapvető fontosságú, hogy csak olyan feladatokat bízunk a gyermekekre, melyek nem megerőltetőek számukra, igazodnak saját képességeikhez és nem érzik kényszernek. Az egyéni képességeikhez mért feladatadás jelentősége még nagyobb a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési-, tanulási- és magatartászavaros, illetve a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknél. Itt már a differenciált bánásmód is megjelenik.

Szeretnénk megalapozni a munkához való kedvet és formálni az ehhez szükséges képességeket, így játékos formában ismertetjük meg őket a különböző munka jellegű tevékenységekkel.

Az óvodai napirendünket úgy alakítjuk ki, hogy legyen lehetősége a gyermekeknek minden nap vállalni valamilyen feladatot. Egyéni képességeikhez mérten, fokozatosan egyre komolyabb feladatokat bízunk rájuk, így igyekszünk sikerélményhez juttatni őket. Ehhez kapcsolódóan nagy hangsúlyt fektetünk a pozitív megerősítésre és a fejlesztő szándékú értékelésre, hogy érezzék munkájuk fontosságát és ösztönözzük őket a megkezdett munkák befejezésére.

Amit képesek önállóan elvégezni, abban hagyjuk őket kibontakozni, nem végezzük el és nem fejezzük be helyettük, és ebben igyekszünk a szülőket is a következetesség felé terelni. Javasoljuk nekik, hogy otthon is vonják be gyermekeiket a ház körüli teendőkbe, hiszen sokkal többre képesek, mint hiszik.

Természetesen a munkához szükséges eszközök helyes használatának megismertetésében, a munkafogások és ezek helyes sorrendjének megtanításában aktívan szerepet vállalunk a család mellett.

Az együttesen végzett munkának erős közösségformáló hatása van, ezért igyekszünk az önállóság mellett az együttműködésre is nevelni a gyermekeket a párosan vagy csoportosan szervezett munkákon keresztül.

Az óvodai csoportokban előforduló általános munkafajták:

Önkiszolgálás, önmaguk és társaik valós szükségleteit kielégítő segítő munkák, csoporthagyományokhoz kapcsolódó munkák.

A környezet- és természetvédelmi neveléshez kapcsolódó munka jellegű tevékenységek:

Alkalmankénti környezetrendezés és gondozás, sepregetés, termések és egyéb természetes anyagok gyűjtése.

Az évszak szerinti környezet-és természetvédelmi neveléshez kapcsolódó munka jellegű tevékenységek az óvodában:

Ősszel: falevelek összesöprése, madáretetők és itatók előkészítése, természetsarokban lévő gyűjtemények elrendezése, madáreleséghez szükséges magvak, termések gyűjtése, csíráztatás.

Télen: folyamatos madártetetés, itatás, csíráztatás.

Tavasszal: cserepes növények ültetése, átültetése, palántázás, öntözés, gyomlálás, madáretetők tisztítása, madáritatás.

Nyáron: gereblyezés, sepregetés, öntözés, termések begyűjtése, madáritatás.

Iskolába lépéskor:

A gyermekek szeressenek részt venni munka jellegű tevékenységekben.

Tudjanak önállóan, párban vagy csapatban munkálkodni, együttműködni.

Legyenek kialakulva a munkavégzéshez nélkülözhetetlen képességek, készségek, attitűdök. Pl.: önállóság, kitartás, felelősségérzet, kötelességtudat, önbizalom, céltudatosság.

Szolgálják ki magukat és önállóan végezzék a közösségért végzett feladatokat is.

Figyeljenek önmaguk, saját holmijuk és környezetük rendezettségére.

Segítsenek a kisebbeknek.

Legyenek képesek átélni a közösségért végzett munkák örömét, legyen sikerélményük.

5. Gyermekvédelmi feladataink

Gyermekvédelmi feladatainkat a *2012. évi CXVIII. törvény egyes szociális tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról* szóló és az e törvény által módosított 1997. XXXI. tv. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, az ENSZ által 1959-ben deklarált közlemény A GYERMEKEK JOGAI alapján, valamint az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdetett a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény, a Kormány 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a többször módosított A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény szem előtt tartásával fogalmazzuk meg.

"A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez." /Gyermekvédelmi törvényből kiemelt részlet: II. fejezet: Gyermeki jogok 6. paragrafus (1)/

"A gyermeket különleges védelem illeti meg, és a törvény és más eszközök által nyújtott lehetőségek, hogy fizikailag, szellemileg, erkölcsileg, lelkiileg és társadalmilag egészségesen és normálisan tudjon fejlődni, szabadságban és méltóságban." "Minden körülmények között a gyermek az elsők között legyen, aki védelmet és segítséget kap." /ENSZ A GYERMEKEK JOGAI II. és VIII. ALAPELV-ből kiemelt részlet./

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazottakból kiindulva:

a) a gyermeket - mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és

különleges védelem illeti meg;

b) „a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

c) „az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

/Alapprogram I. BEVEZETŐ/

A gyermekvédelmi törvény rendelkezései alapján a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Feladatunk:

- Tartsuk tiszteletben a gyermeket, a gyermek családjához való jogát.
- Olyan kapcsolatot alakítsunk ki, mely lehetővé teszi a szülő-nevelő partneri viszonyt.
- Éreztesük a szülőkkel, hogy személyüket tisztelet, elfogadás, megbecsülés övezi.
- Elfogadó légkör teremtése, melyben a szülők nyíltan és bizalommal beszélhetnek a gyermekeikről.
- Új kapcsolattartási formák kidolgozása, melyek alkalmazkodnak a változó élethelyzetekhez.
- A gyermek magatartásában, fejlődésében bekövetkezett változás, rendellenesség figyelemmel kísérése, a gyermeket tisztelő, tapintatos segítségadás.
- Indokolt esetben látogassunk el azokhoz a családokhoz, akiknél átmeneti vagy tartós változást észlelünk.
- Segítséget kell nyújtanunk a szülőknek gyermekeik neveléséhez, ennek érdekében feladatunk, hogy rendszeresen tájékoztassuk őket a gyermekeket érintő kérdésekről.
- Fel kell hívnunk a szülők figyelmét arra, ha gyermekeik jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében, valamely intézkedést tartunk szükségesnek.
- Nevelő munkánk során tiszteletben tartjuk a gyermekek méltóságát és jogait, közreműködünk a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- Szükség esetén a szülők jogait szem előtt tartva hívjuk fel figyelmüket szülői kötelességeikre.
- Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.
- A problémás, hátrányos, halmozottan hátrányos, vagy veszélyeztetett helyzetű gyermekekről szerzett tapasztalatokról folyamatosan informáljuk a gyermekvédelmi felelőst.
- A gyermekvédelmi felelős nyilvántartást vezet a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekekről. A veszélyeztetett gyermekek nyilvántartása, egyénre szabott feljegyzésekkel egészül ki.
- A sajátos nevelési igényű, a halmozottan hátrányos és hátrányos helyzetű gyermek egyénre szabott, differenciált fejlesztése a nevelési folyamat egészében zajlik, az adott helyzetnek megfelelő módszerekkel a gyermek emberi méltóságának és jogainak tiszteletben tartásával.
- Elősegítjük a veszélyeztetett, a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodánkba történő járását, az óvodai életbe való beilleszkedését.
- A fejlesztésre szoruló gyermekek óvodán belüli óvodapedagógusaink segítségével folyamatos. Nagyobb lemaradás esetén a fejlesztést a Ferencvárosi Pedagógiai szakszolgálat szakembere végzi, illetőleg szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával történik.
- Ismerjük meg és ismertessük meg a szülőkkel a segítségnyújtási lehetőségeket: - mentális - pénzügyi ellátások formái; - rendszeres gyermekvédelmi és rendkívüli gyermekvédelmi támogatás; - étkezési díjkedvezmény. (Folyamatosan figyeljük a törvényi szabályozók változásait, módosításait.)
- Kapcsolatunk folyamatos legyen a segítő szervezetekkel.
- A gyermekek szüleit jól látható helyen tájékoztassuk a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban, és hol kereshető fel.
- Szintén jól látható helyen közzé kell tenni a gyermekvédelmi feladatokat ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó, segítőház) pontos nevét, címét és telefonszámát.

(A gyermekvédelmi munkaterv az éves pedagógiai munkaterv része.)

"A gyermek- és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a nevelési - oktatási intézmények pedagógiai tevékenységéhez. Olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, amely eleve kizárja annak a lehetőségét, hogy bármelyik gyermek származása, színe, neme,

vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása vagy bármilyen más oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön."

6. A szülő, a gyermek, az óvodapedagógus együttműködési formái, fejlesztésének lehetőségei

Az elsődleges partnereinkkel a kapcsolatot már az óvodába lépés előtt felvesszük. A szülőket nyílt napok keretében tájékoztatjuk az óvodában folyó nevelésről, a beiratkozott gyermekekről a szülőktől egy rövid írásos bemutatkozást (anamnézis) kérünk. Ez a bemutatkozás főként azokra a dolgokra tér ki, melyekből megtudhatjuk a gyermekek szokásait, az otthoni nevelési helyzetek kapcsán fellépő válaszreakcióit, a család nevelési attitűdjeit és minden olyan körülményt, melyet a szülő fontosnak tart velünk megosztani. A szülőktől kapott írásos tájékoztatás a befogadási időszakot megkönnyíti.

A közös kapcsolattartási forma első lépése az összevont, (körbevezetés, ismerkedő délután) majd ezt követően a csoportos szülői értekezletek. A befogadás kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez. Nyílt napjaink azt fejezik ki, hogy a szülő bejöhet óvodánkba gyermeke óvodai életét megnézni.

A szülővel való egyéni beszélgetések intimitását a fogadóórák teszik lehetővé, erre igényt tarthat mind a szülő, mind az óvodapedagógus.

Az együtt szervezett rendezvények, („Mozdulj, táncolj Liliom” családi játékos délelőtt) a munkadélutánok, a szülői szervezet partnerként való tartalmas együttműködése már hagyomány, s ez tovább erősíti kapcsolatunkat.

Nevelésünk szempontjából elsődleges cél, hogy nyitottak legyünk, s képesek legyünk az egymástól való tanulásra és ennek formáinak megteremtéséhez tudatosan járuljunk hozzá.

Beszoktatás

Az óvodakezdés minősége meghatározza a gyermekek későbbi érzelmi kötődését az óvodához.

Nevelőtestületünk fontosnak tartja, hogy leendő óvodásaink és a szüleik még az óvoda megkezdése előtt találkozzanak az óvó nénikkel a dajka nénivel, a majdani csoporttársakkal, kiválasszák a jelüket és betekintést nyerjenek óvodánk életébe. Éppen ezért minden júniusban ún. ismerkedő délutánt tartunk, ahol megismerkedésünket egy apró ajándékkal pecsételjük meg. Ezenkívül a szülőket is tájékoztatjuk az óvodakezdés legfontosabb tudnivalóiról, választ kaphatnak a felmerülő kérdéseikre valamint megkérjük őket, hogy a nyár folyamán készítsék fel gyermekeiket az új környezet befogadására.

A szoktatási időszakot gondosan előkészítjük és megtervezzük.

A szoktatás az óvodai nevelési év első napjával veszi kezdetét.

A szülők az alábbi beszoktatási lehetőségek közül választhatnak:

-Folyamatos: a gyermek első naptól kezdve egész nap az óvodában tartózkodik a szülő jelenléte nélkül.

-Fokozatos: az első napon 1-2 órát tölt a gyermek az óvodában, szülő nélkül. Majd a napi óvodában tartózkodás idejét fokozatosan növeljük.

-Anyás, apás, nagyszülős : a gyermek a szülő vagy nagyszülő jelenlétében, a megbeszélte időkeretben ismerkedik az óvodai élettel, a játékokkal, napirenddel, szabályokkal, óvó nénivel, dadus nénivel és a társakkal.

A beszoktatás folyamata és ideje minden gyereknél eltérő, nem tudjuk előre megmondani, hogy kinél meddig fog tartani. A szülőket mindig arra kérjük, hogy bízzanak bennünk és fogadják el, amikor szólunk, hogy a jelenlétük már nélkülözhető.

A beszoktatási időszak első két hetében a személyi állandóság és az elfogadás megkönnyítése érdekében nagyobb időátfedéssel, szinte egész nap jelen vagyunk a csoportban. Reggelente, amikor várjuk a gyerekeket, úgy helyezkedünk el, hogy jól lássuk az érkező gyerekeket. Szeretettel, hívogatóan fogadjuk őket. Szükség szerint eléjük megyünk és kézen fogva bekísérjük őket a gyerekek közé-és mindaddig megtesszük, amíg szükségét érzik. Régi óvodások esetén mindez kiegészül a már ismert, kedvenc játékok felkínálásával. Igényeikhez, érzelmi állapotukhoz mérten választjuk meg a vigasztalás formáját : ölbe vétel, simogatás, ringatás, bábozás, éneklés, furulyázás, beszélgetés vagy játék kezdeményezése, átterelés. Az érzelmi megnyugvást segíti, hogy behozhatják otthonról kedves tárgyaikat, játékaikat, amit a nap bármely szakában használhatnak és letehetik egy közösen kialakított helyre.

A szeptemberi óvodakezdekskor a régi óvodások örülnek egymásnak, az óvó néniknek, a dadus néninek, a jól ismert környezetnek és a kedvenc játékoknak. De azért velük is előfordul, hogy megviseli őket az óvodakezdeks- főleg, ha a nyár folyamán egyáltalán nem jártak óvodába. Ilyenkor a fentebb említettekén kívül sokat segít az is, ha érdeklődünk élményeik, pillanatnyi érzéseik iránt. Ők az óvodai szokásokról nagyon sok tapasztalattal, ismerettel rendelkeznek, melyeket fokozatosan felelevenítünk. Érdeklődünk nyári élményeik felől, figyelmet fordítunk a meghallgatásukra.. Felelevenítjük a kedvenc meséket, verseket, énekeket, énekes játékokat. Továbbra is támogatjuk a már kialakult baráti kapcsolatok fenntartását és újabbak kialakulását.

7. Az óvoda kapcsolatrendszere:

Az óvoda rendszeres kapcsolatot tart:

- fenntartó önkormányzattal
- az óvoda felvételi körzetéhez tartozó bölcsődével
- a kerület óvodáival
- általános iskolákkal
- Ferencváros Pedagógiai Szakszolgálatával
- egészségügyi szolgáltatókkal:

- gyermekorvos
- védőnő
- fogorvos
- érdekképviselői szervezetekkel
- gyermekjóléti szolgálatokkal
- városi kulturális és sportintézményekkel, közművelődési intézményekkel

8. A pedagógiai program hatályossági, törvényességi és legitimitási záradéka

A pedagógiai program hatályba lépésének időpontja:

2019. szeptember

Pedagógiai programunk határozatlan időre szól.

A pedagógiai program módosításának, felülvizsgálat rendje:

1./ötévente a hatékonyság vizsgálatának eredménye alapján kerülhet sor:

1./az öt év nevelő munkájának elemzése, értékelése - dokumentumok elemzése;

- megfigyelési tapasztalatok, a visszajelzések elemzése;
- az óvodáskor végére elérendő fejlettségi szintek megvalósulásának és annak helytállóságának vizsgálata: gyermekeink elérték-e az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet;
- a rendelkezésre álló adatok feldolgozása: összehasonlítások, elemzések, értékelések;
- elméleti általánosítás (konklúzió): a program vizsgálatáról részletes tartalmi, strukturális elemzés készül.

2./ ha a nevelőtestület többsége kezdeményezi;

3./ ha a jogszabályi változás,

4./ illetőleg, ha a fenntartó erre vonatkozólag rendelkezik.

Személyi és tárgyi hatálya:

A Ferencvárosi Liliom Óvoda nevelőtestületére, az óvodapedagógusokra terjed ki.

Óvodánk pedagógiai programja az óvodavezető irodájában, valamint minden csoportban megtalálható. A pedagógiai programról való tájékoztatás adására az óvodavezető és helyettese jogosult. A szülők számára a pedagógiai programunkról kivonat a csoportokban dolgozó óvodapedagógusoknál található.

Ezen kívül elérhető az intézmény honlapján.

www.liliomovoda.hu

Törvényességi záradék:

A Ferencvárosi Liliom Óvoda pedagógiai programját többször módosított nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, valamint az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról kiadott 363/2012. (XII.17.) Kormány rendelete, valamint a 220/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásának szóló 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet alapján készítette el.

Budapest, 2019.szeptember

Zsellérné Mikóczi Eszter
óvodavezető